

2012 m. gegužės 18 d., penktadienis

Nr. 20 (988) | Kaina 2,50 Lt

Dailė | Muzika | Teatras | Kinas | Fotografija

2

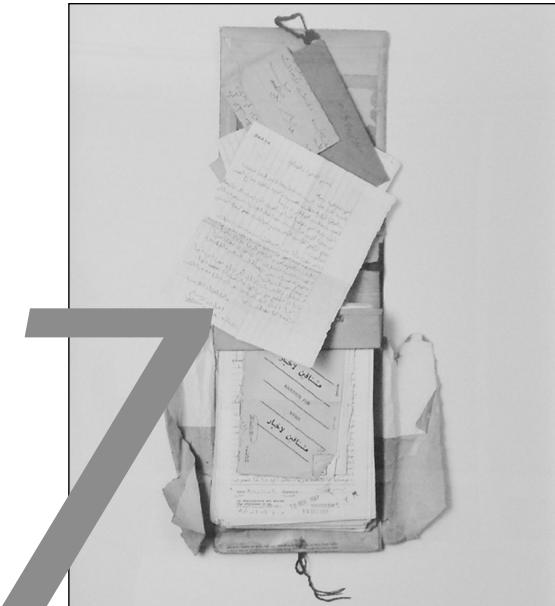
„Naujasis Baltijos šokis“

3

Lietuvos kamerinis orkestras baigė sezoną

5

„Naujosios dramos akcija '12“

Libano menininko Akramo Zaatar paroda

8

Baigėsi Gdynės kino festivalis

9

Nauji filmai – „Neliečiamieji“

Jurga Barilaite

L. RAUDONIO NUOTR.

Trūkumas kaip privalus

Su Jurga Barilaite kalbasi Laima Kreivytė

Norėjau šį pokalbi pradėti nuo eskizų, kuriuos piešei per visas pamokas – o aš iš tolimesnio suolo bandžiau rasti ryšį tarp vaizdo ir teksto. Bet palikime tai klasės susitikimui. Irit Rogoff yra sakiusi, kad tekstą reikia pradėti ne nuo įžangos, o nuo labiausiai rūpimo dalyko. Todėl klausiu: ar tai, kad rašai knygą, reiškia posukį nuo tapybos ir judančių vaizdų prie teksto? Kiek puslapiai jau paraše?

Aš užaugau su Henri Perruchot menininkų biografijomis, Van Gogho laiškais, nekokybiškomis dažnai nespavotomis iliustracijomis. Skaičiau ir „Monos Lizos pagrobimą“ – „tikras detektyvinės istorijas apie žymų menininkų žymius paveikslus“. Manau, ne tik man įdomios paveikslų atsiradimo aplinkybės, intencijos ar vėliau su kūriniu įvykusios ar neįvykusios istorijos – kad ir kokios jos būtų. Geriausia paslaptingos, o dažnai melaginges ar fiktyvios – kaip jos pakeičia suvoki-

mą apie tą patį kūrinių, apgaubia jį dar vienu prasmės sluoksniu. Na ir dabartinė tendencija perrašinėti iš naujo: „Antrasis pasaulinis karas spalvotai“ per „History“ kanalą, „Tikroji Van Gogho istorija“ (atseit, koks jis dar vargšas idealistas – balsiausias egoistas, pasirodo, jam svarbiausios ne saulėgrąžos, o genės) – iš ten pat ir t.t. Tai viena, o dar dienoraštai... Dailės akademijoje trumpai, bet labai intensyviai dėstė Kęstutis Zapkus – jis paskatino rašyti dienoraštį, ne tik vaizdais, bet ir žodžiais fiksuoči idėjas – nuo tada, kad ir su pertrūkais, rašau. Tekstas, žodžiai – tik dar viena išraiškos priemonė, dar vienas būdas prisiliesti prie „kūrybos paslapties“. Mane įkvepia romantikų, modernistų siekis būti tarsi transliacijos antena, tarsi kažkieno įrankiu – todėl sąmoningai ir nesąmoningai pasiduodu atsitiktinumui, prieštarinėms abejonėms. Norčiau priimti tai kaip ženklus, užkoduotą infor-

maciją, bet tuo pat susiduriu su kažkokiu post – skepticizmu, absurdu, banalybe, tada pamanau, kad jei jau aplankė mane tokia abejonė, tai ženklas labai stiprus ir jis atlaikys skepsio išbandymus, o paskui išsigąstu, kad per daug dedu vilčių į kažkokią mintį, vaizdinį ir vėl iš naujo, „jei jau pagalvojau, kad taip pagalvojau...“. Ir visą tą srautą gali sukelti iš pažiūros nereikšminga detalė, pavyzdžiu, tik prabudus pamatytas šviesos spindulys, prasiveržęs pro žaliuzes, nudrikięs per lubas, padalinęs kambarį lygiai per pusę ir sustojęs prie veidrodžio. Na ir kaip suvaldyti tokį chaosą? Kadaisė, prieš kokius 10 metų, Austėja Čepauskaitė man davė Luce Irigary tekstą apie veidrodį ir spontanišku mą kūryboje – ženklas?

Dėl to prieikia pasakojimo.

Na kam prasitariau apie tą knygą, dabar gali įsijungti burtais... Nė-

NUKELTA | 6 PSL.

Judesio būta daug

„Naujasis Baltijos šokis“

Vita Mozūraitė

Šiometinis XVI tarptautinis festivalis „Naujasis Baltijos šokis“ buvo kaip reta ilgas – truko 8 dienas, ji sudarė ne tik spektakliai (karta – po 2–3 per dieną), bet ir edukacinė programa – paskaitos, jaunuojų šokio apžvalgininkų bei kritikų ugdymo projektas „Šokis žodžiu – ne[w]kritika“ bei šokio filmų peržiuros.

Šokio spektaklių panorama buvo ganėtinai plati, tuo šiometinis renginys priminė ikiškrinius laikus, kai vienoje ar kita teatro salėje spektaklių pradžia būdavo atidėdama, kad užkietėjė šokio gerbėjai spėtų apsilankytį visuose festivalio renginiuose.

Tačiau šiometinis festivalis turėjo ir vieną itin ryškų bruožą – jam buvo labai nedaug šokio ar bent jau to, kas celiuniam piliečiu pirmiausia asocijuojasi su šokiu. Judesiai veikiai tapo komunikacijos priemone, pranešimo kodu, ir iškoduti choreografo siunčiamą žinią ne visada atrodė paprasta. Tad karta – šiame komunikacijos procese žiūrovui tekdayo susikurti savią istorija.

Portretai

Spektaklių temų ratas išsiplėtė. Atsirado įdomi spektaklio-portreto forma. Jau kelis kartus Lietuvoje viešėjės choreografas Palle Granhøjus atvežė du tokio žanro spektaklius – „Aline ne viena“ ir „Noriu, kad viskas būtų taip gerai. Anne Eisensee portretas“. Abu kūriniai labai skirtini, nes ir jų centre atsidūrė itin skirtinos asmenybės – Danijoje dirbanti kubietė šokėja Aline Sanchez B. ir muzikantė Anne Eisensee. Juose choreografas pasitelkė priemones, geriausiai galinčias atskleisti tai, kas yra svarbiausia abiejų moterų gyvenime: pietietiška aistra trykštanti Aline šokį ir ivairius Anne muzikos instrumentus bei balsą.

Tačiau pasirodė, jog šokis yra gerokai paveikesnis už daiktų pri-griozdintą sceną, kurioje blaškosi choleriška monotonuviško balso savininkė, niekaip nerandanti savo „aš“, matyt, pamesto kažkur tarp pianino ir šokio. Anne portretas liko blyškus, nužymetas niekaip nesijungiančiais punktyrais, nes choreografui artimesnė išraiška judesiu jai téra tik muzikos papildas.

Tuo tarpu charizmatiškoji Aline pasakojimą apie gyvenimą tarp Kubos ir Danijos, tarp vienatvės ir šeimos, tarp baleto ir muzikos užpildė ugningu judesiu, reikšmingomis tylos pauzėmis ir be galo svajingu „Guantanameros“ atlikimu. Būgnai ir marakų barškesys jai pakeitė žodžius, baletu bateliai – jaunystės prisiminimus, o lūpinč armonikėlę pasakojant apie šeimą tarsi sugérė visą sielvartą dėl žlungančių vilčių parodysti savo dukrą Kuboje likusiai motinai.

Trečasis portretas, pristatytas jau festivalio pabaigoje – vienas iš retų

reiškinį Lietuvoje: operatoriaus Algimanto Mikutėno šokio filmas apie šokėją ir choreografe Loretą Juodkaitę „Lora“. Filmas sukurtas siekiant parodytį vieną šokėjos dieną nuo pabudimo iki... Tas „iki“ ir pakišo operatoriui-režisierui koja. Šokio filmas – labai savitas žanras, bet jo ašimi visada tampa šokis, judesys. „Loroje“ filmo ašimi tapo operatoriaus žvilgsnis į jam nepažįstamą šokio pasauly, todėl Jame dominuoja spalva ir forma, paversdama šokėją tik drobe spalvai atskleisti.

Ugnis, vanduo, oras, žemė – vienos keturių stichijos filme tapo šokio fonu, bet iš tiesų priminė dirbtines dekoracijas, tarp kurių trypčiojo, sukosi (karta labai gundančiai) ar tiesiog stovėjo plevenančias ryškiaspalviais apdarais aprėngta L. Juodkaitė. Šokėjos diena, prasidedanti mankšta lovoje, kava ir ci-

dai, kabantis oranžinį kabelis, kurį spektaklio veikėjai vertė banguoti ir raitytis. Deja, spektaklis rodytas pernelyg didelėje scenoje, todėl buvo sunku sekti ir sieti išburinius vaizdus, kurie pasirodė kiek išstęsti, pavidengę nuobodulio patina.

Itin originalus buvo Klaipėdos menininkų trupės „Žuvies akis“ spektaklis „Aikštéléje laisvų vietų néra“. Tai ironiškas choreografės Agnijos Šeiko žvilgsnis į vyru pasaulį. Dviejų kartų atstovus puikiai įkūnijo šokėjai Petras Lisauskas (Tėvas) ir Darius Berulis (Sūnus). Aikštéléje – tik viena vieta pastatyti savo auto-(ritetą). Tai, kas tėvui asocijuojasi su tikruoju vyriškumu, sūnui tėvai atrodo tik žaidimas. Skirtumai tarp kartų parodomai tiek fiziškai (tiesmukos grumtynės), tiek metaforiškai (vyrai manipuliuoja metafiziniais vamzdžiais, stengdamiesi iš-

poros santykių raidos epizodus.

Vyčio Jankausko šokio teatro spektaklis „Judantys taikiniai“ labiau akcentavo ne porų, o asmenybų santykius. Ir Jame dominavo santūrus žvilgsnis, būdingas visiems V. Jankausko kūriniams, nors vyrai (Dovydas Letkauskas ir Tautvilas Gurevičius) bando aršiai susikibti, o ir moterys (Giedrė Kirkilytė ir Agnė Ramanauskaitė) nelespia nepriekšumino viena kitai. Nors spektaklis rodomas jau ne pirmą kartą, gana išraiškingi šokėjai vis dar neranda pateisinimo nei savo veiksmams, nei įtempiems tarpusavio santykiams, todėl atskiri šokio epizodai niekaip nesusijungia į vientisą vaizdą.

Socialinės ir politinės temos

Politika šiame festivalyje užsiėmė estai. Choreografė Svetlana Grigorjeva labai aiškiai leido suprasti, kad jos dviguba rusės-estės tautybė dau-

kas palaikė tautą sovietiniais laikais, dabar gresia išvirsti fetišais, ir A. Vilkaitytė nedvejodama baksteli pirsut ten, kur kai kam gali ir smarkiai suskausti – į dainų šventes, Maironį, rūtų vainikus. Šokio studijos užsienyje (Islandijoje, Austrijoje, Suomijoje) leido choreografei kitaip pažvelgti į dalykus, kurie daugeliui yra nekvietinuojama vertybė.

Socialinės temos festivalyje artikuliuos gerokai blankiau. Latvių trupė „Dejas anatomija“ spektaklyje „Aš esu dialogas“ (choreogr. Elina Breice) bando (bet tik bando!) analizuoti reklamos ir viešujų ryšių įtaką asmenybei, kai savigra norint pelnyti dėmesį peržengia vienas ribas, ir pagrindinė veikėja jau ne tik negali sustoti vardytis savo priviliumus, bet ir iškūnija (bent jau nuotraukose) į garsias asmenybes, priklijuodama prie jų kūno savo galvą. Idomi tema buvo perteikta gan paviršutiniškai, o atlanka mėgčiškai.

Ilgokai laukta Kauno šokio teatro „Aura“ spektaklio „Jūra“ premjera nuvylė. Choreografė Birutė Letukaitė užsimojo prabili apie jūros ir visuomenės ekologiją, suardytą vidinę ir tarpusavio santykių pusiausvyrą. Deja, spektaklis pasirodė kimste prikimštasis primityvios diaktilikos, tiesmukumo ir senamadiškos raiškos. Atrodo, tarsi istorija būtų pasukusi atgal ir „Aura“, pagaliau atskračiusi gimnastiškų „gražumelių“ ir žengusi į tikro šokio teatro kelią būtų grįžusi prie XX a. pradžioje susiformavusio Isadoros Duncan stilus vaizduoti atskirus objektus juos imituojant judesiu. Skambant didingai M.K. Čiurlionio simfoninei poemai scenoje žiopčioja ir pelekais plaka visokio žvyno žuvvelės, šliaužioja, matyt, cheminėmis medžiagomis apsinuodijusios undinės (ar ne pati Jūratė?), laksto išvairiausiu epochų kostiumais apsirengę ir jūra nesirūpinantys jaunuoliai, o fone iš ekrano į žiūrovus priekaišttingai žvelgia parduotuvės akvariume plūduriuojančio karpio akis. Ekologijos, sietinos su jūros ir plėvidimių teršimu nafta, atliekomis, radioaktyviomis medžiagomis, kanalizacijos nuotekomis, spektaklyje nėra, veikiai galima įžiūrėti žiaurais elgesio su gyvūnais užuominu, stebint pusgyves žuvis, kurioms skutami žvynai ir pjaustomos galvos. Jūros kerštas nerūpestingiemis jaunuoliams kelia šypsėn, o spektaklio pabaigoje pasirodė vaikai Lietuvos vėliavos spalvų marškinėliais – dvejones, ar neperlenkiamai lazda ton pusėn, apie kurią taip drąsiai prabilo A. Vilkaitytė. Čiurlionio muzika, deja, spektaklyje sau vietas ne-

„Svadebka“

D. MATVEJEVO NUOTR.

garete, niekaip nesibaigia, nes A. Mikutėnas bando joje sutalpinti gerokai daugiau – keliones, šeimos narius, trenirutes, šokį, gražius vaizdus ir garsuji Loros sukinių, kurį kažkokiamē bare ji demonstruoja įsilinksminusieims ir mobiliaisiais telefonais ją filmuojančiams klientams. Portretas subyra į spalvingas skeveldras, iš kurių niekaip nesusideda „Salamandros sapno“, „Sibilės“, „Maldos smėlyje“, „Trimatrix“ kūrėja. Ekrane matome kitokią L. Juodkaitę – paspalvintą, pagrąžintą, bet be gyvasties.

Moterys, vyrai ir dar kartą moterys

Žinoma, be spektaklių apie vyru ir moterų santykius buvo gerokai santūresnis. Dar vienas „Žuvies akies“ kūriny „Ir viskas klojus kuo puikiausiai“ buvo pristatytas netradicinėje aplinkoje – prekybos centro „Europa“ erdvėje įkurdintame „bute“. P. Lisausko ir Ingos Kuznecovos sukurtame ir atliktame spektaklyje šeimos santykiai buvo perteikti simboliais – obuoliais (gundymas, nesantaika), mediniai skalbiūnų segtukais (buitiniai rūpesčiai), it rudenų lapai krintančiais žinučių lapeliais (bendravimas). Bet užteko čia vietas ir plastikai, ir santūriai vaidybai, leidusiai itin arti sėdiuntiems žiūrovams nesijausti įtrauktiems į šeimos būties peripetijas.

Tokia pat santūria raiška pasižy-mėjo ir „Menu spaustuvės“ produi-suotas Airodis Gudaitės ir Laurno Žakevičiaus spektaklis „Feel link“, sukurtais derinant hip hopo ir šiuolaikinio šokio judesius ir jais atskleidžiant vyro ir moters emocinį pasaulį. Greta originalaus šokio, šio spektaklio privalus – apšvietimas, padedantis išryškinti atskirus

gaiu problemų kelia aplinkiniams, o ne jai pačiai. Kol ekrane jos kolegos svaidosi įžeidžiančiais epitetais („isbul“ – „svogūnas“ – rusas, „čuchna – estas“), ji miltais nubarsto futbolo aikštélės, kurioje vyks pagrindinė žodinio futbolo kova, kontūrus. Spektaklyje „Sōp rus est“ („sōp – žodžio „draugas“ šaknis, rus – rusas, est – estas, sōprusest – apie draugystę) futbolo kamuoliai – tai žodžiai, epitetai, klausimai, kuriuos visa komanda muša į vienintelės gynėjų vartus. Išsibaltinus miltais tarsi pri-mestu įvaizdžiu, ji bando rasti iščitų ir suvokti, kokią ją norėtų matyti estai ir Estijos rusai. Skatinantis pamysti apie toleranciją ir tautinę ta-patybę spektaklis stokojo stipresnės ašies, labiau sustyguoto judesio, bet nuskambėjo kaip signalas.

Pirmauji politinii šokio spektaklių galima laikyti ir Austėjos Vilkaitytės spektaklio „Lietuva brangi“ eskišą. Kol kas ji vertinti kebloka, nes visi jo epizodai pasirodė siūti baltais idėjų siūlais, tačiau jaunają choreografei reikia pagirti už drąsą „megztų bercčių“ šalyje kalbėti apie ultrapatriotizmo klišės, sutampačias su homofobija, kitataučių baimė ir seilėtu sentimentalumu. Tai,

Ir kiti

Nemažą grupelę sudarė spektakliai, kurių tematiką sunkoka susieti tarpusavyje. Kalbant apie prancūzų trupės „Retourmont“ spektaklį „Tas neaprēpiamas intymumas“

Martinaičio paskyrimas Bachui

Lietuvos kamerinis orkestras baigė sezoną

Živilė Ramoškaitė

Lietuvos kamerinis orkestras geružės 9 d. surengė baigiamąjį sezono koncertą. Reguliariai koncertuojuantis Nacionalinės filharmonijos kolektivas paskutiniu metu ypač rengia sulaukia spaudos dėmesio. Dėl tiesioginių darbų ir aš neparašiau apie kelis girdėtus itin ryškius Kamerinio koncertus, tikėdamasi, kad tai padarys kuris nors iš kolegų. Vie name jų tiesiog fantastiškai solo griežę orkestro meno vadovas Sergejus Krylovais! Veltui vyliausi, – absoluti tyla. Nors patarė sako, kad tyla – gera byla, tokiem atvejams ji visiškai netinka...

Taigi, Lietuvos kamerinis orkestras surengė neeilinį koncertą, kurį nutylėti būtų nesąžininga. Iš kitų jis išskyrė itin patrauklia programą,

zikinę auką". Ne tik apie seniai išpopuliarėjus „Fratres“, bet ir apie 2000 m. sukurta „Muzikinę auką“ galime sakyt: laikas juos jau išbandė. Svarbiausia – tai turininga, dviškai paveiki, patraukli klausytis muzika, idealiai tinkanti Filharmonijos koncertų repertuarui. Kalbu ne apie kompozitorius ir muzikos teoretikų interesus, bet apie muziką mėgstančius ir ja besidomičius žmones, t.y. nuolatinę filharmonijos publiką. Kita koncerto dalis buvo skirta tradiciskam LKO repertuarui – Johanno Sebastiano Bacho ir Josepho Haydno kūriniams, kurie, ypač J.S. Bachas, gražiai derėjo su pirmos dalies A. Martinaičio opusu. Tikriausiai dalis publikos daugiau simpatizavo pirmajai daliai, o kita – antrajai, bet esu tikra, jog praturtėjo abi.

Mindaugas Zimkus

L. MASIO NUOTR.

kurią sudarė vykusių parinktas šiuolaikinės ir klasikinės muzikos derinys. Nors LKO įvairių dabarties autorų muziką groja gana dažnai, ne visada ji palieka ryškesnį išpūdį. Šiuokart taip neatsitiko. Iš savo gausaus repertuario Kamerinis išsirinko esto Arvo Pärt „Fratres“ ir prijungė specialiai orkestrui perredaguotą Algirdo Martinaičio „Mu-

A. Pärt „Fratres“ (1977) LKO yra daug kartų atlikę vadovaujančios maestro Sauliaus Sondeckio. Tačiau tai buvo versija be smuiko solo. Ar atmintis nepaveda, pasitikslinau pas orkestro koncertmeisteri Eugenijų Urbonė. Šis kūrinys gyvuoja daugybė sudėčių – nuo styginių kvinteto iki aštuonių violončelių. Dabar suskambėjo versija

smuikui, styginių orkestrui ir perkusijai. Solo partiją grojo vakaro svečias, smuikininkas ir dirigentas Saša Roždestvenskis. Skaidrių trigarsiu sekomis grįsta kontemplatyvi muzika kvičia panirti į meditacijos, ramybės, tylos atmosferą. Iš šalies ji gali pasirodyti paprasta, tačiau hipnotizuojanti jos statika slepią vidinę dinamiką ir mikrojudėjimą. Pagroti ją tiksliai – gana nelengvas uždavinys, sukėlęs garbiams solistui vieną kitą intonavimo problemę. (Esame išlepinti puikaus Gidono Kremerio įrašo!)

A. Martinaičio Koncertas tenorui, fleitai, obojui, klavesinui ir styginiams „Muzikinę auką“ buvo sukurta 2000-aisiais ir skirtas J.S. Bacho jubiliejiniams metams. Kūrinį nesylėkmingai atliko ansamblis „Musica humana“ su skirtingais solistais, subūrės didelį jo gerbėjų būrį. Esama nuomonė, jog tai antras geriausias po „Cantus ad futurum“ A. Martinaičio veikalas. Kad ir kaip būtų, prisipažištai taip pat priklausantiems A. Martinaičio gerbėjams, su malonumu namie pasiklausanti „Cantus...“ ir vėlesnio, dešimto dešimtmecio religinės tematikos įkvėptų skausmingų, liudinų ir kartu rūsciai pakilių veikalų – „Pieta“, „Laiškas visiems tikintiesiems“... Kompozitorius juose perteikė mūsų tikėjimą ir abejones, klaikių egzistencinę baimę ir šviesiausią viltį. Visa širdimi ir protu jauti, apie ką tie kūriniai byloja. Panašus prasmui laukas atsiveria ir klausantis „Muzikinės aukos“, kurią dangiška šviesa nutvieskia meistriskai ir itin prasmagai jkomponuoti J.S. Bacho arba *à la Bach* muzikos intarpai. Taratum ryškus spindulys, perskrodžiantis liūdną baisingos įtampos garsinį peizažą. Ši būties slėpinis, mistinė baimė ir sielvartą išreiškianti įtampa banguoja, tai grësmingai

D. MATVEJEVO NUOTR.

Algirdas Martinaitis

priartėja, tai atslūgsta. Kūrinio muzika glaudžiai susijusi su žodiniu tekstu, išrekišta transformuotomis baroko stiliumis retorinėmis figūromis.

Naujoji, 2012 m. data pažymėta „Muzikinės aukos“ versija Lietuvos kameriniams orkestrui muskambėjo pirmąsyk. Kai autorius paklausiau, kuo ji skiriasi nuo ankstesnės, jis sakė ištaisęs partitūroje kelias pastebėtas kliaudas ir pridėjęs dvi valtronas. Mano galva, jos svariai papildė skambesi. Kūrinį atliko Mindaugas Zimkus (tenoras), Valentinas Gelgotas (fleita), Eugenijus Paškevičius (obojus), Vaiva Eidukaitytė-Storastienė (klavesinas) ir orkestras, diriguoјamas Sašos Roždestvenskio. Gal pats autorius pastebėjo vieną kitą nesklandumą, bet klausytojui „iš šalies“ tai buvo gera ir įtaigi interpretacija. Ypač sužavėjo Mindaugas Zimkus, jo skonis ir stilius pojūtis, skambus išraiškingas balansas, puiki diktija (tekstas iš Apreiškimo Jonui buvo atliekamas vokiečių kalba, tik paskutinės kelios replikos – lietuviškai). Solisto minčios ir jausmai atrodė neatskiriamai susilieję su atliekama muzika. Rečtas ir džiugiantis sutapimas, ypač dainuojant šiuolaikinį kūrinį!

Antroji dalis, kaip minėjau, nukė-

lé į ankstesnes epochas. J.S. Bacho Koncertą E-dur, BWV 1042 su orkestru grojo S. Roždestvenskis (beje, programoje buvo skelbtas kitas, a-moll koncertas). Spėju, solistas šį koncertą yra atlikęs ir kur kas sėkmilingiau. Keista, tačiau beveik per visą kūrinį solo instrumentas skambėjo šiek tiek per aukštai, smuikininkai tai įvardija kaip intonacijos aukštinimą. Pirmojoje dalyje (*Allegro*) tikėjaus ryškesnio, džiaugsmingą pakilių nuotaiką spinduliuojančio skambėjimo. Solisto pasirinkti lengvi strichai slopingo instrumento garsą, jis nepakankamai sklidžio į salę. Finalas (*Allegro assai*) suskambėjo kur kas geriau ir įtaigiau. Geriausiai pavyko lėtoji vidurinė dalis (*Adagio*), kurioje Bachas prabyla ne-paprastai emocingai. Išraiškinga minorinė melodija, jautriai atitariant orkestrui, buvo išdainuota labai šiltu ir gražiu smuiko garsu.

Koncertą baigė J. Haydno Simfonija Nr. 88 G-dur. Idomus, azatiškai atliktas klasicizmo pavyzdis su pašmaikštavimais *Largo* dalyje, Menuetu su timpanu ir gruboka kaimiška vidurine dalimi, lengvu džiaugsmingai skriejančiu finalu. Tartum džiugus *Sudie* išlikimai Lietuvos kamerinio orkestro publikai.

ATKELTA IŠ 2 PSL.

(choreogr. Fabrice'as Guillot), pirmiausia į galvą ateina apibūdinimas „gražu“. Svarbu akcentuoti du dalykus: spektaklis rodytas ant Šiuolaikinio meno centro sienos ir svarbiausia tame buvo ne pats judeSYS, o jo spalvotas šešėlis, kurio fone judėjo ant lyno kabanti šokėja Olivia Cubeiro. Kickvienas jos krustelėjimas virsdavo audringu vaizdu žaismu, šokio aura, išsiveržiančia iš kūno kiauto.

Apie asmeninius dalykus spektaklyje „Kopėčios“ pasakojo choreografei ir šokėja Erika Vizbaraitė, siejama gyvenimą su kopėčių įvaidžiu. Stipriu, kiek gruboku judeSY pasižyminti šokėja akompanuoju vibrusojančiam dambrelionui kopė, šliaužč, bėgo iš visų pusų išnyrančiomis kopėčių projekcijomis, tarsi vytusi nuo jos sprunkančią laimę.

Vokiečių trupei „Public in private“ astovaujantys atlikėjas Layesas Clémentas iš pradžių žiūrovus linksmino beprasmiskais veiksmais – ju-

dėjo ant galvos pasistatęs stiklinę, pilstę vandenį, laistę augalėlį, bražę lentoje tuoju pat nuvalomas schemas. Ir tik išsémės visas laistymo galimybes jis netikėtai prabilo, atskleisdamas visą sudėtingą savo veiksmų seką ir išsifruodamas pranešimo kodus: bala – tai vandenynas, skuduras – vizija, o šlapias skuduras baloje – tai jau poezija, šiukšliadėžė – ribos, iš jų sumestis drabužiai – tai politikas, o sukrauti ant stalio jie simboliuojua politinį pokalbių ir t.t. Šokio nebuvo, bet tokiai aiškių atskirų judeysių ir jų kombinacijų traktuocių dar neteko matyti. Kažin, ar būtų galima taip tiesmukai iššifruoti visus šokio spektaklius?

Pavyzdžiu, taip lauktus „Provincialyne tancy“ (Rusija) spektaklius „Svadebka“ ir „Miegančioji gražuolė“? Choreografe Tatjana Baganova juos prisodrino daugybė simbolių ir metaforų, kuriuos glaudydamas imi nerti vis giliu ne tik į mitus ir pasakas, bet ir į psychologinius rusų siełos niuansus.

„Svadebkoje“, sukurtoje pagal programinę I. Stravinskio muziką,

pasakoja apie seną Rusijos patroti nukirpti nuotakai kasą. Akcentuodama šio atributo svarbą T. Baganova visiems veikėjams – ir vyrams, ir moterims – prisega kasas, o sceną pripildo luboko stiliumas paviekslių vaizdais. Čia kiekvienas daiktas turi savo prasmę, sietinę ne tik su senais papročiais, bet ir su ūsiuolaikinių jų perskaitymais. Pagalvė – ir jaunosis kraitis, ir kasos ešafotas, raudoni žiedlapiai – mergystės praradimas, lopšys – ir jau-natvės supynės, ir šeimos simbolis.

Apie tą patį, tik daug painiau, pasakoja ir „Miegančiojoje gražuolėje“. Iškreiptu balsu sekama pasaka tokia pat iškrepta vaizduojama ir scenoje, siejant Auroros miegą ir prabudimą su mergaitės perėjimu į kitą – suaugusio žmogaus pasaulį. Eerotiniai lūkesčiai, kuriuos simbolizuoją nešiojamos fališkos kolonus, intymias kūno vietas apsaugančios plastikinės kostiumų detaliés, „gyvenimo mėsmales“ reiškiantys fėjos Karabos valdomi bauginantys aparatai, o ir pati piktoji fėja, susirenkanti žmonių sielas kaip mokesti

nos vokietės – Silkes Z. spektaklis „Swedes – gyvenimas kaip kopija“, kurio idėja atkeliau iš internautų pomėgiu perfilmoti popularių Holivudo filmų epizodus, patiemis juos suvaidinant. Spektaklio veikėjai stebi patys save, įkalintus svetimuos kūnuose, svetimuoze vaidmenyse, realizuojančius gyvenimo nepasiūlytas galimybes būti stipriems, gražiems, nenugalimiems, mylimiems ir myliantiems, ir jau nebegali būti savimi. Scenoje jie be perstojo kartoja ekrane rodomų filmų perdirbinį judesius, kol juos išstumia milžiniškos vaizdo projekcijos, multiplikuodamos jų gyvenimus iki begalybės. Idomu šiame spektaklyje stebčti, kaip gyvas judeSYS, išplėštas iš konteksto, praranda prasmę ir virsta abstrakcija – šokio judesiu.

Praėjus kelioms dienoms po festivalio lyg ir nebeatrodo, kad trūko šokio, nes judeSYS būta labai daug. Vis dėlto akivaizdu: teatras ir šokis jau sutelpa vienoje aikštėlėje, tik mūsų trupėms tai dar nelaibai išprasta.

Jaunieji teatro kūrėjai apie save

Ketvirtasis jaunuju teatro debiutų festivalis „Tilos!“ Vilniaus Mažajame teatre

Rima Jūraitė

Pirmiausia „Tilos!“ – tai galimybė pamatyti ateinančios jaunuų režisierų kartos darbus, stebeti pirmuosius aktorių žingsnius teatro scenoje: kartais jau kaip svarias paraškas ateičiai, kartais – dar tik kaip aktorystės pradžiamokslį. Festivalyje atvirai deklaruojamos paramatinis aktoriaus profesijos principas: kiekvienam aktoriuje glūdinti amžino mokinio ir savarankiško kūrėjo dermę. Visi „Tilos!“ dalyviai šiandien – dar jų kursams vadovaujančiu režisierių ir aktorių mokiniai, kai kurie jų festivalio metu pirmą kartą įžengę į tikrą teatro sceną. Todėl neįšengta baimių, jaudulio, tačiau kartu įrodyta, kad debutantu nerimas gali tapti keliu į sėkmę. Todėl kartą apie tuos, kurie festivalio komisijos (LMTA teatroligijos studentų) buvo pripažinti geriausiais, įdomiausiais, ryškiausiais.

Festivalių pradėjo jauniausiai jo dalyviai – LMTA II kino aktorių kurso studentai (vadovai – Viktorija Kuodytė ir Jonas Vaitkus). Vadovaujami aktorių Adrijos Čepaitės ir Aldonos Vilutytės jie parengė „Rusų klasikų monologus“, kuriuos veikia galima pavadinti ne spektakliu, o aktorių susitikimu su publiką. Jie pakvietė žiūrovus susėsti kartu prie balta staltiese užtiesto vestuvių stalo ir prisiminti sudėtingus, bet kartu labai gyvus ir žmogiškus rusų literatūros klasikų (Fiodoro Dostojevskio, Michailo Bulgakovo, Nikolajaus Gogolio, Levo Tolstojaus) herojus.

Monologo forma, rodos, mažiausiai sceniškas žanras, leido skleistis aktorių individualiai saviraiškai – kiekvienas pats rinkosi herojų ir temų. Ir nors spektaklio-susitikimo forma išoriskai itin statiska, daugeliui tai nesukliudė sururti personažus ir rusų klasikų žodžiais byloti

apie savo – aktoriaus bei jauno žmogaus – problemas ir būsenas. Tad nieko keisto, kad monologuose daugiausia nuskambėjo minčių apie meilę: tai ir meilės prispažinimai, ir meilė be atsako arba sulaukus ne tokio atsako, kokio tikėtasi. Vienam parūpo vedybos, kitam nuoskaudas sukėlė pavogti kaliošai.

Didžiausias iššūkis aktoriui čia buvo iki minimumo sumažėjęs fizinis atstumas tarp jo ir žiūrovo. Sa-kydami monologus aktoriai ne vien leidžia pasiusti jų svečiui, jie tarsi tvirtina: „Tu – vienas iš mūsų“. Tačiau sėdint su aktoriais prie akinančia prožektorių šviesa nutieksto stalą kartais tampa sunku stebeti tuos, kurie sėdi atokiau: šviesa iškreipia matymą, o didesnis atstumas trukdo išgirsti esančius tolimate ilgo stalo gale. Juolab kad pats monologo žanras skatina aktorių žodžiu ir žvilgsniu megzti asmeninį kontaktą su žiūrovu. Galbūt todėl šiame spektaklyje daug atsitiktinių, ir vienaikar pirmaisiais smuikais griežia vieni, o kitą – visai kitą. Tačiau nė kiek nemažiau žodžiu stebeti ne tik kalbantį, bet ir kitus: kaip jie vienas kito klauso!

Festivalio monologų vakaras buvo sėkmingas Justei Zinkevičiutei – ji pripažinta geriausia festivalio aktore už Natašos monologą iš F. Dostojevskio romano „Pažemintieji ir nuskriaustieji“. Tik per žingsnį nuo geriausio aktoriaus vardo liko Edgaras Bechteris – to vakaro Myškinas iš F. Dostojevskio „Idioto“. Šiemis antrakursiams puikiai pavyko balso intonacijomis interpretuoti monologo tekstą, buvo justi jaunu žmonių būtinybę išskalbėti savo kuriamu personažu žodžiais.

Festivalio programa atskleidė aktorių mokymosi raidą – nuo trumpų antrakursių parengtų rusų klasikų monologų iki IV vaidybos kurso studentų dviejų valandų truk-

„Lisistratė“

V. BUVYDĖS NUOTR.

mės spektaklio „Brolių Karamazovai“ pagal F. Dostojevskį (režisierė – Silva Krivickienė). Ketvirtakursių darbas apdovanotas kaip geriausias „Tilos!“ spektaklis, o Ivano vaidmens kūrėjas Vygaandas Vadeiča – kaip ryškiausias festivalio aktorius. Ir antrakursių užduotis buvo kalbėti po vieną, o bakalauro studijų diplomantai spektaklyje džiugino ne tik individualiai aktoriiniai darbais, bet ir itin sėkmingais duetais: gebėjimu atsiliepti į partnerio tariamus žodžius, reikiama akimirka atsitraukti ir neužgožti kito. Būtent tokie tą va- karą buvo Lizos (Milda Noreikaitė) ir Aliošos (Pijus Ganusauskas) bei Ivano (V. Vadeiča) ir Smerdiakovos (Justas Valinskas) duetai.

Šiame spektaklyje aktoriai taip pat siekė griauti atskirtį tarp scenos ir žiūrovų salės, todėl vaidybos aikštėje tapo ne tikra scena, bet ir Mažojo teatro fojė bei visa žiūrovų salė: savojo pasirodymo aktoriai laukdavo sėdėdami tarp publikos.

Džiugino puiki visų kurso aktorių dikeija, branda ir emocionalumas, leidės pasinerti į dostojevskiškos minties gelmes. Šis talentinguoju aktorių kursas „Brolių Karamazovai“ spektakliu jau yra pasirengęsusitiki su žiūrovais nebe laukdavo sėdėdami tarp publikos.

nėje aplinkoje, o profesionalaus teatro scenoje.

Už ansambliskumą komisija vienbalsiai pripažino geriausiu I vaidybos magistrantūros kurso studentų ansamblį „Degam“ (kurso vadovas – Juozas Javaitis), pristačius žaislų veiksmo trilerių „Pupi pipa pupi“ (režisierė – Eglė Mikulionytė). Fantazijos kupino pantomimos spektaklio aktoriai nuo pirmos akimirkos pasiūlė žiūrovams pasitelkti vaizduotę ir pasiduoti gestu, judesiui, tiksliais sinchronais pasakojamai istorijai. O ir jų istorija šiandien aktualiai: apie Mažojo vadovaujamų senųjų tradicinių žaislų varžybas su Didžiojo suburtais naujais elektroniniiais žaislais. Ir kaip jos tampa nebe žaidimu, o žauria kova. Greitas tempas, judesio technika, lengvas humuras, valiūkišumas ir ansamblio narų susiklausymas, leidžiantis jems vaidinti „nata į natą“, sekuria labai gyva, šiuolaikišką ir išjudinanti spektaklį.

Festivalio konkursinę programą užbaigė Vilniaus kolegijos III pramoginio scenos meno (miuziklo) kurso studentai (kurso vadovė – Eglė Gabrėnaitė). Jie vieninteliai festivalyje pristatė du spektaklius – aktoriaus Ramūno Cicėno režisuotą

vieni iš lietuvių liaudies dainų supinta „Lietuvišką istoriją“ ir muzikinių spektaklių „Lisistratė“ pagal to paties pavadinimo Aristofano komediją, už pastarajį pelnė apdovanojimą nominacijoje „Žaidybūškiausias pasirodymas“ „Lietuviškoje istorijoje“ atsiškleidę šio kurso muzikalumas, balso tembrų ivairovė; lietuvių liaudies dainas jie atlieka taip, kaip jas jaučia ir suprantą šiuolakiniai jaunuoliai – nesendindami balsų, nemégindami imituoti archaiško šios muzikos skambesio ir labai sėkmingai išengdami pseudo-ethnografinio ansamblio įvaizdžio. Tiesa, kartais trikdė pernelyg iliustratyvi vaidyba ir atrodė, kad spektaklyje užvis labiau jems norisi dainuoti. „Lisistratėje“ intriguoją žanro transformacijos – antikinė komedija virto žaismingu muzikiniu spektakliu, kuriame vaidybos kur kas daugiau nei muzikos.

„Pupi pipa pupi“

M. KUNDROTO NUOTR.

Visus festivalio dalyvius vienija tai, kad jauniausiojų aktorių karta nori kalbėti savo balsu ir, žinoma, būti išgirsta žiūrovų. Nė kiek ne mažiau jems bei jų kursų vadovams rūpi atrasti ir spektaklio formą – susitikti akis į akį su publiką, griaunant scenos ir salės atskirtį. Kaip ir plėsti žanro ribas, aktualizuoti klasikinę medžiagą ir... žaisti, žaisti, žaisti.

Anonsai

Tarptautinė susikertančių medijų konferencija

Birželio 8–10 d. Vilniuje vyks jau antroji susikertančių medijų (angl. cross media) konferencija ir kūrybinės dirbtuvės „Cross Media Zen“. I renginį atvyks tarptautinė pripažinimą pelenę Europos lektorai, kurių Lietuvas ir užsienio šalių kino, literatūros, kompiuterinių žaidimų, IT, animacijos, komunikacijos ir kitų sričių profesionalus supažindinti su naujausiomis susikertančių medijų tendencijomis ir galimybėmis.

Dominykas Širvinas, konferenciją organizuojančio „MEDIA Desk Lietuva“ biuro vadovas, teigia, kad dar kartą surengti konferenciją ir kūrybinės dirbtuvės paskatino praėjusį metų renginio sėkmę.

„Šiemet renginyje dalyvaus daugiau įvairių sričių lektorų. Tačiau konferencija, kaip ir pernai, bus nemokama. Todėl tikimės pritraukti gausias mūsų ir užsienio valstybių specialistų pajėgas, kad Jos kartu su

profesionaliai lektoriai atrastų susikertančių medijų teikiamas galimybes ir pradėtų jas taikyti savo veikloje“, – sako D. Širvinas.

Pasak D. Širvinuko, pagrindinė rengiamos konferencijos misija yra ne tik suteikti žinių, patarimų, kaip integrnuoti daugybę įvairių medijų vienam tikslui pasiekti, bet ir supažindinti visiškai skirtingu sričių profesionalus.

Konferencijos organizatorius prisimena pernai konferencijoje viešėjusio „Crossover Labs“ direktoriaus Marko Atkino išsakyta mintį, pui-kių iliustruojančią tokių konferencijų ir kūrybinių dirbtuvų poreikį:

„Turinį ir technologijas kuriantys žmonės dirba atskirai. Žaidimų kū-

rėjai nepažįsta žmonių, kuriančiu kiną. Interneto puslapiai dizaino specialistai nežino televizijos turinį kuriančiu žmonių. GPS mobiliųjų aplikacijų kūrėjai nesusitinka su teatro režisieriais. Žmonės gyvena izoliuotuose kūrybos pasaulyuose. Jie yra lyg skirtingu genčių atstovai ir nenutuokia, kokį kūrybinį poten-cialą pasiekėti dirbdami kartu. Ne-suvokia, kaip jų darbas būtų finan-suojamas, jei jie dirbtų kartu.“

Šių metų „Cross Media Zen“ kon-ferencija daug dėmesio skirs medi-jų revoliucijos analizei, sėkmės isto-rijoms bei diskusijoms apie galimus projektus ir ju finansavimą.

Konferencija ir kūrybinės dirbtuvės „Cross Media Zen“ vyks birželio 8–10 d. Nacionalinėje dailės galerijoje, o kūrybinės dirbtuvės bus surengtos Vilniaus dizaino kolegi-joje.

Dalyvavimas ir konferencijoje, ir kūrybinėse dirbtuvėse nemokamas. Organizatoriai kviečia registruotis čia: <http://crossmediazen.lt/>

RENGĖJŲ INF.

Kronika

„Sidabrinės gervės“ laureatai

Sekmadienį paaiškėjo šiųmetinių Lietuvių kino akademijos apdovanojimų „Sidabrinė gervė“ laureatai. „Auksinė gervė“ už gyvenimo nuopelnus Lietuvos kinui įteikta aktoriui Vaivai Mainelytei.

Geriausiu metų filmu išrinkta Algimanto Puipos „Miegančių druge-lių tvirtovė“. Puipai atiteko ir „Sidabrinė gervė“ už geriausią režisūrą, pagrindinį vaidmenį filme sukūrusi Janina Lapinskaitė tapo geriausia

metų aktore, „Sidabrine gervė“ už geriausią antro plano moters vaidmenį apdovanotas „Miegančių druge-lių tvirtovės“ aktorių ansamblis – Ieva Polikevičiūtė, Giedrė Giedrai-tytė ir Elzė Gudavičiūtė.

„Tadas Blinda. Pradžia“ gavo „Si-

Naujokui ir už geriausią antro pla-no vyro vaidmenį Vidui Petkevičiui.

Geriausiu trumpo metražo vaidybiniu filmu tapo Andrius Blaževičiaus „Dešimt priežasčių“. Pagrindinio vaidmens atlikėjas Marius Repšys apdovanotas geriausio me-tų aktoriaus „Sidabrine gervė“.

Geriausiu dokumentiniu pilno metražo filmu pripažintas Mindaugo Survilos „Stebulkų laukas“, „Si-dabrinė gervė“ geriausiam trumpo metražo dokumentiniam filmui atiteko Miko Žukausko ir Giedrės Valevičiūtės „Dievas sukūrė viską, išskyrus kilimą“. Geriausio animacio filmo „Sidabrinė gervė“ įteikta Urtei Budinaitei už filmą „Ne-priklausomybės diena“, geriausiu televizijos filmu tapo Justino Lin-gio „Ledo vaikai“.

„Sidabrinis kiaušinis“ geriausiam studento darbui atiteko Lietuvos muzikos akademijos studentui Jurgiui Matulevičiui už filmą „Animus anima“. Jam įteikta ir pirmąkart pa-skirta 10 tūkstančių litų premija.

„7MD“ INF.

Pasikalbėkim apie „(A)pollonią“

„Naujosios dramos akcija '12“

NDA'12 užbaigs režisierius Krzysztof Warlikowskio spektakliui „(A)pollonia“ skirtas vakaras gegužės 21 d. 17 val. „Menų spaustuvėje“. Ši spektaklį anksčiau ar vėliau buvo būtina parodyti Lietuvoje. Apie tai galvojau nuo tada, kai išvydau jo premjerą 2009-aisiais Varšuvos. Ne tik todėl, kad „(A)pollonia“ yra viena iš šiuolaikinio teatro viršukalnių. Joje yra daugybė dalykų, kurių pasigendu šiandieniniame lietuvių teatre. Deja, „Naujosios dramos akcija“ dėl mažo biudžeto negali atvežti tokio didelio spektaklio. Kai pasakiau apie tai kolegai Piotrui Gruszczynskiui, ilgus metus dirbančiam Warlikowskio dramaturgų, jis pasiūlė parodyti „(A)pollonios“ vaizdo įrašą, darytą Avinjono festivalyje Popiežių rūmu kieme. Ir pats mielai sutiko jį pristatyti.

Iš spektaklio plakato žvelgia jauna moteris, panaši į islamo teroristę. Po ja užrašytas pavadinimas „(A)pollonia“ turi keletą prasmų. Jame skamba Lenkijos ir jaunos lenkės, Antrojo pasaulinio karo metu gelbėjusios žydus ir už tai paaukojusios savo gyvybę, vardai. Provokacija išryškina spektaklyje keliamus klausimus. Ką reiškia aukojimasis vakar ir šiandien? Kas skiria žudiką ir auką? Kokia mūsų istorinė atmintis ir kaip ji veikia dabartį? Juos režisierius kartu su visa spektaklio kūrybine grupė užduoda pavydėtinai atvirai, drąsiai ir įtaigiai. Mums jie skamba ne mažiau aktualiai negu lenkams. Todėl „(A)pollonija“ reikia pamatyti ir apie ją kalbėti.

A. L.

Piotr Gruszczynski

Tai atsikito 2008 metais. Krzysztofas Warlikowskis gavo paramą iškurti savo teatrą. Pavadinome jį Naujuoju teatru, nes meninės sąlygos, kurias siūlome savo žiūrovams, yra viisiškai kitokios. Varšuvos miestas pažadėjo teatrui būstinę – garažą, pastatytą XX a. trečiajame dešimtmetyje. Ikikarinė konstrukcija, statyta Miesto valymo įmonei, per karrą liko nesugriauta – kaip žinia, tai Varšuvos retenybė. Tuomet buvo meištinė, kad labai greitai galėsime išikurti toje erdvėje ir suvaidinti pirmuosius Naujojo teatro spektaklius. Bet remonto ir perstatymo darbai tėsiasi iki šiol, o Naujasis teatras spektaklius rodo nuomojamos erdvėse, ir taip bus dar mažiausiai pusantrū metų. Tačiau toji dar neapgyvendinta erdvė, vieta, menanti Varšuvą, kurios nebéra,

tapo vienu iš impulsų, paskatinusiu atsirasti „(A)polloniją“. Warlikowskis nuspindė surengti garažo koncertą, pakvieti į jį žiūrovus ir pakalbėti apie tai, apie ką Lenkijoje reikėjo kalbėti iškart po karo, bet to daryti nebuvu galima dėl komunizmo ir cenzūros. Galiausiai pokalbis, pavėlavęs beveik šešiasdešimt metų, išyko kitoje erdvėje, tačiau sumanymo esmė išlisko.

„(A)pollonia“ taip pat buvo pirmasis spektaklis, kuriame Warlikowskis pradėjo kurti kompleksiškas tekštines adaptacijas, tarytum liovési sprausčių į svetimų žodžių ir tekstu korsažą, nes tai, ką norėjo pasakyti, nebuvu pakankamai tiksliai išreikšta jokiamie iš esančių tekstų, reikalavo papildymo, konfrontacijos, skirtingu poziūrio taškų susikirtimo. (Po kelerių metų Warlikowskis pasakys, kad jam jau nusibodo aptarnauti svetimus tekstuotu.) Galiausiai „(A)pollonioje“,

kurią pradėjo dvi savaitės trukusios visos trupės kūrybinės dirbtuvės Amorgoso saloje, Graikiijoje, atsirado Euripido, Hannos Krall, Jonathano Littellio, J.M. Coetze's kūrinių fragmentai, taip pat paties Warlikowskio tekstai, rašyti speciai spektakliui. Iš taip sukuronstruotos adaptacijos gimbė naujas kūriny, kurio esminis klausimas – apie galimybę aukoti savo gyvenimą ir tos aukos prasmę.

Svarbiausios šio spektaklio herojės yra moterys, būtent jos aukoją gyvenimą, išipindamos į nesibaigiantį žudikų paradą. Pirmiausiai Ifigenija, kuri atiduoda savo gyvybę už tévynę, kartu norédama tikėti, kad taip ir yra, kad tai išyvo ne dėl jos tévo interesų ir jo karjeros. Kita auka – Alkestis; ji savo valia atiduoda gyvybę už savo vyrą, kad šis išvengtų mirties. Tai viena iš palaiptingiausių žmogžudysčių ar sažiudybių literatūros istorijoje. Trečioji moteris nėra išgalvota. Ji iš tikrųjų gyveno, tai Apolonija Machczyńska-Świątek. (Jos vardas – Apolono ir abejojimo dėl lenkiškumo, kurį išreikšia raidė (A), junginys – suteikė pavadinimą spektakliui apie Lenkiją ir (A)Lenkiją.)

Apolonija Machczyńska-Świątek buvo žemvaldė, garsi savo pažangiomis pažiūromis, gyveno Kocke. 1942-ųjų spalį likviduojant Kocko getą, 11 bėglų pasislėpė jos namuose. Apolonijai pavyko nugabenti juos į Varšuvą. Tarp jų buvo Rywka Goldfinger – vienintelė, kuriai pavyko išlikti, kuri žinojo apie Apolonijos poelgi, po karo apsigyveno Izraeliye ir gyvena iki šiol. Apolonija daug kartų savo namuose slėpė žydus. Už mėginimą paslėpti 25 žmones ji buvo iškusta. Tada paémė savo vaikus ir pabėgo į Plebankas, pas tévą. Vokiečiai nužudė visus Apolonijos slėptus žydus. Ją pačią nuo teisės, duodami jos tévui galimybę kaltę prisiihti sau. Tėvas nesiryžo paaukoti gyvybės dėl dukros. Apoloniją sušaudė. Našlaičiai liko du vaikai. Netrukus jos tévas mirė. 1997 metais Yad Vashem institutas suteikė jai Pasaulio teisuočių vardą.

Apolonios Machczyńskos istorija atsidūrė greta tragedijos veikalų.

Iš pradžių demistifikavus graikų tragediją, atsižvėrus dangui ir paaikėjus, kad tame – tuščia, viskas taip priklausoma tik nuo žmogaus sprendimų ir veiksmų. Nėra Likimo, kuris galėtų pateisinti kiekvieną žmogaus klaidą ar bent jau iš dalies atskomybę perduoti dieviškiesiems intrigantams.

Tačiau Warlikowskis nuėjo dar toliau. Savo spektaklyje papasakojo vyrų nusikaltelių istorijas. Taigi Agamemnonas, Heraklis, Apolonas ir Tanatas yra taip pat kalti ir atsakingi, kaip ir vokiečiai, kurie vykdė savo eksterminacijos planą, suteikdami sau dievišką galiai spresti apie žmogaus paskirtį. Tad nieko keisto, kad iš Trojos gržtantis Agamemnonas prabyla Maksimiliano Aue žodžiais, parašytais genialiai Jonathano Littellio romane „Geranoriai“. Maža to: kad negalėtume vienintele

liai pasijusti aukomis, „(A)pollonia“ mums parodo, kaip bjauriai elgiamės su gyvūnais. Elisabeth Costello, netakings, tačiau labai išspūdingos pagyvenusios australų rašytojos, tolimiausiuose pasaulyje kampeliuose skaitančios paskaitas prieštaragingai vertinamomis temomis, žodžiais, arba J.M. Coetze žodžiais (Costello sugriž po „(A)pollonios“ Warlikowskio Naujajame teatre pastatyame spektaklyje) Warlikowskis kaltina žmones kasdien be atodairos vykdant didžiulį gyvūnų holokaustą. Daugiau nei pusvalandį trunkanti Costello paskaita be jokių išlygų sugretina žmonių, kalėjusių Trečiojo Reicho koncentracijos stovyklose, kančias su galvijų ūkių skerdyklų kasdienybė. Galbūt tik dabar, su šia prieštaratinga ir ikonoklastine paskaita vaizdas tampa pilnesnis? Budelių ratus užsidaro? O kaipgi koncertas? Tėsiasi, vyksta, nutraukia diskusijas, o gal ši diskusija suardo koncerto audini?

Kad ir kokiamie mieste būtų vaidinama, „(A)pollonia“ kelia diskusijas, susižavėjimą ir prieštaragingas nuomonės. Popiežiaus rūmu Avinjone kieme, Taipėjuje ar Maskvoje, kur pelnė geriausio užsienio spektaklio, rodyto Rusijoje 2011 metais, apdovanojimą – visur sukelia revoliucines nuotaikas. Revoliucijos turėti pakeisti ne tik mąstymo apie istoriją ir atskirti nuo jos būdą, bet ir teatro kalbą. Tai veidrodinis atspindys tos kunkuliuojančios būsenos, kurioje vis atsiduria nuolat maištujantis Warlikowskis, nors režisieriui jau greitai penkiasdešimt. Tačiau juk nerimas nėra tiesiog paprasta amžiaus ar dvainės būsenos išvestinė – veikiau būdas žvelgti į pasauļį ir apie jį mąstyti.

**IŠ LENKŲ KALBOS VERTE
HELMUTAS ŠABASEVIČIUS**

Premjeros

„Vėjas tuopų viršūnėse“

Gegužės 19 ir 20 d. 18 val. Lietuvos rusų dramos teatro rampų šviesą išvys spektaklis „Vėjas tuopų viršūnėse“. Trys ryškios teatro asmenybės – vyresniosios kartos aktoriai Eduardas Murašovas, Michailas Makarovas ir Jurijus Ščiuckis – įkūnys šeimiskus Pirmojo pasaulinio karo veteranus, leidžiančius dienas senelių slaugos namuose. Sarkastiskų replikų kišenėje nieškantis paranoikas, kaskart prarandantis sąmonę viduryje sakiniu, entuziazmu trykštantis organizatorius ir naivokas romantikas: visi jie – neišskiriomi draugai, amžinai ironizujantys ir besistengiantys vienais kitam igelkti. Ketvirtasis personažas – akmeninė šuns skulptūra, kurią herojai laiko lygiaverčiu kompanionu. Kaskart susitikusi senelių namų terasoje, trijulė dalijasi sąmokslo teorijomis ir iki ašarų juokingais, bet labai nepraktiškais ateities planais (pvz., kaip atskratyti prieiglaudos gyventoju, švenčiančiu gimtadienį tą pačią dieną).

Michailas Makarovas, Eduardas Murašovas ir Jurijus Ščiuckis spektaklyje „Vėjas tuopų viršūnėse“

E. IVANAUSKAITĖS NUOTR.

Prestižines Molière'o ir Laurence' Olivier premijas pelnusio šiuolaikinio prancūzų dramaturgo Géraldo Sibleyras pjesę „Vėjas tuopų viršūnėse“ Lietuvoje statoma pirmą kartą (režisierius Rimas Tuminas šią pjesę praėjusiais metais statė Vachtagovo teatre Maskvoje). Jos émësi jaunas režisierius Andrejus Ščiuckis. „Tai bus mano trečias pastatymas. Ši pjesė į rankas pateko

julé svajoja pabėgti nuo slaugos namų kasdienybės į laisvę. Tėn, kur „augia tuopos ir vėjas stūbuoja jų viršūnės“. Herojai labai skirtini, bet tai juos suvienija į komandą“, – sakė režisierius.

Spektaklyje vaidins aktoriai, kurių yra ne tik vaidinė, bet ir patys statė spektaklius. E. Murašovo biografijoje – penki režisieriai spektakliai, J. Ščiuckio – devyni, o M. Makarovas yra trijų spektaklių scenografijų autorius. A. Ščiuckis neslėpė, jog būti režisieriumi tarp tokių asmenybų – užduotis ne iš paprastųjų. „Sakyti, kad dirbtį lengva, būtų netiesa. Jų autoriteto fone, žinoma, galima sutrikti. Juolab kad jie – teatro sensibiliai – daugelį dalykų mato kitaip. Ir tai iš tiesų yra puiku. Kai dirbi su tokiais meistrais kaip Makarovas ar Murašovas, neabejotinai gauni ne mažiau, nei atiduodi. O gal net ir daugiau. Su jais įdomu ginčytis – tada galima sunkuri įdomių bendrą spektaklio scenos interpretaciją, atsižvelgiant į visų nuomonės“, – pasakojo režisierius.

„Vėjas tuopų viršūnėse“ – iš da-

lies ir šeimyninės kūriny: scenografių spektakliui kuria A. Ščiuckio žmona Marharyta Sasym, o vieną iš vaidmenų atlieka jo tėvas. „Marharyta labai talentinga, turi gerą skonių ir turtingą vaizduotę, o tėvas – mano pirmasis pedagogas ir mokytojas ne tik gyvenime, bet ir teatre. Su juo mes galime repetuoti net ir namie. Sutikite, ne visi režisieriai ir aktoriai turi tokią galimybę. Šeimos kūryba turi savų privalumų. Visada gali čia pat kažką patikslinti, jei iškyla problemos, operatyviai jas spresti.“

Tai – antrasis A. Ščiuckio spektaklis Lietuvos rusų dramos teatre. Vilniuje gimus režisierius mokėsi Minske, Baltarusijos menų akademijoje. 2002-aisiais tapo II šiuolakinės Baltarusijos dramaturgijos konkurso laureatu. Nuo 2010-ųjų dirba Lietuvos rusų dramos teatro trupės inspektoriumi. Baltarusijos spaudoje publikuojamas jo apysakos ir apkaymai.

LRDT INF.

Trūkumas kaip privalumas

ATKELTA IŠ 1 PSL.

ra kur skubėti – reikia suvesti galus. Kol kas nedaug tų tekstu, kurių reikia, užt at pilna šiukslių dėžė nereikalingų. Tikiuosi rudenį užbaigti.

Neatsitiktinai domiuosi knyga – juk nėra jokio išsamesnio tavo kūrybos katalogo. Pasakojimo struktūra būdinga dažnam tavo darbui. Kalbama apie tapybos ir videomeno jungtį tavo darbuose, bet man įdomesnis kalbos (sakyti – nės ir rašytinės) ir vaizdo santykis. Tavo tapyba ir videomenas yra įrašai. Šią įrašymo praktiką tu redukuoja iki pirminių elementų ir tarsi apverti medijas – filmus įrašai į drobę. Turiu galvoje „Postidėjos“ parodoje rodytus „Nepadarytų filmų pavadinimus“. Paskui jie transformavosi ir tapo ne tik nutaptytu, bet ir spausdintu žodžiu „7md meno projektuose“. Kiek tau pačiai svarbus pasakojimas, pereinantis iš vienos medijos į kitą?

Iš pradžių tiesiog norėjau išleisti savo darbų katalogą su trumpais komentariais, darbų atsiradimo ir gyvenimo istorijomis. Darbų aplinkybių, intencijų ir kontekstų aprašymai išsiplėtė, be to, yra didelis skirtumas tarp vizualios to pat kūrinio formos ir žodinio aprašymo, kartais žodžiai tampa alternatyva. Tas dažnai prieštaringes tekstas ir vaizdo santykis man yra įdomus – tekstas iš tokio paralelinio projekto tapo kai kur gal net svarbesnis už vizualių išraišką, ypač kai kurių kūrių esminį vaizdą, poveikį sunku, o kartais neįmanoma pertiekti reprodukcijomis, be to, pasakojimai apie „nepadarytus darbus“ man tiek pat svarbūs kaip ir komentarai apie „padarytus darbus“. Dar vienas svarbus mano kūrybos aspektas – „pasidaryk pats“ principas. Kai pati sugarvoji, pati vaidini, pati nufilmuoji, pati montruoti, pati paskiau žiūri ir dar pati komentuoji... Man sunku prašyti, rašyti projektus, nenoriu gyventi ir kurti skolon, o dabartinėje kultūrinėje situacijoje būtinai turi prašyti paramos – nekenčiu to. Čia kaip Virginia Woolf sakė: „Kūrybai reikalingi pinigai ir savas kambarys“. Gal kažką ir kažkur praleidau, bet nesugebu gauti pinigu didingiem projektams, dirbtu su institucijomis, fondais, todėl (gal reikštū sakytis) „pasidaryk pati“ yra Kūrybinės Menininkės Laisvės (KML) principas, tarsi vidinė rezistencija, šioks toks protestas prieš sistemą, ne kova, ne, esu šiek tiek pabuvusi ir tos mašinos sraigeliu. Ir ne kartą. Negali būti visų galų meistras – bet ta kūrybinė laisvė man labai svarbi. Geriau, kai padeda draugai, patys pasiūlo pagalbą. Be to, kol kas galiu tekstus rašyti ir be pinigu – tai piaguosios darbo sąnaudos, o vėliau, jei norčiu, pagalvosiu, kur jų gauti spausdinimui...

Tu pati jau pastebėjai, kad esu kažkur tarp. Tarsi žongliruoju įvairiomis medijomis, sukeičiu vietomis problematiką, darau videodarbus apie tapybą, tapau filmų pavadinimis,

mus, darau darbus apie nepadarymą. Man ši absurdžiai painiau yra ir šiuolaikinio meno diagnozė. Pasutiniam darbe „Nepadarytų darbų archyvas“ tekstas – svarbi išraiškos priemonė. Viena iš jungčių – „Nepadarytų filmų pavadinimai“, kurios lyg ir pritrūko paskutinėje parodoje „Vartuose“. Kadangi darbas neseniai buvo eksponuotas „Titanike“, parodoje nutariau panaudoti „7md“ išleistą spausdintą variantą. Išėjo toks gan fragmentiškas „pasirodymas“, bet tai visai nesikerta su

čiau mokyties, norint prisitaikyti prie „projektinio kultūros modelio“ – kai kam pavyko, kai kam ne. Dabartiniai studentai užaugo kapitalizme, normalu, kad jie maisto daug pragmatiškiau, sugeba ir moka prietaikyti principus savo kūrybos skliaudai. Be to, yra nemažai programų jaunuų pradžiai paremti, reikia jomis pasinaudoti. Galerijoms taip pat. Turėjau nemažai mokiniai, kurie dabar studijuoją meną, matau ju laisvą mąstymą, rimtą nusiteikimą – ir tai gerai.

Ekspozicijos fragmentas

bendra idėja. Priešingai – ją atitinka. Gal net simptomiskai parodo mano ir apskritai šiandienos menininko tapatybės bei veiklos fragmentiškumą? Jau keleri metai plėtoju nepadarytų darbų idėją ir nežinau, ar pavyks kada parodyti vienas kūrinio dalis vienoje vietoje. Būtent ši paroda – toks eksperimentas, nebuvu iš anksto planuota, todėl kai „Vartu“ galerininkės pasiūlė užimti tuščią vietą, aš nutariau pasirodyti – iš čia ir toks pavadinimas.

Parodoje „Parodyk“ apibendrinami tavo pastarųjų metų ieškojimai (ir radiniai). Kaip pati vertini savo pasirodymą? Man norėjosi daugiau erdvės, gal net tam tikro retrospektyvumo – bet gal ir gerai, kad esamas laikas nugalėjo būtajį. Kiek tau svarbi eksponavimo erdvė? Ar netrukė pirmoje salėje veikusi kitos menininkės instaliacija?

Na nesisekė su ta paroda, likus kelioms dienoms iki atidarymo dingo juodos užuolaidos, kurios turėjo būti ekspozicijos dalis – tai buvo užuolaidos iš Jono Meko peržiūrų salės buvusioje *Fluxus* ministerijoje Vilniuje. Reikėjo būtent tų užuolaidų, naujų siūti nenorėjau, tai teko palikti atviras erdves, bet tai irgi simptomiskai situacija. Tik jėjus patekama į jaunų menininkų peržiūroms skirtą salę, o paskui – į pagyrusios menininkės parodą. Yra kaip yra, mano karta „truputį ten toliau“. Gal dar reikia laiko apibendrinimams, bet, augę sovietmečio paskutinių konvulsijų laikotarpiu, Dailės akademijoje mokémės pirmaisiais neprikalusomybės metais, o po 6 mokymosi VDA metų mano baigimo diplome parašyta, kad man suteikta „dailininko tapytojo kvalifikacija“. Reikėjo daugiau ir grei-

Studijų metais tau darė įspūdį Kieferis, Beuysas, Kleinas. O dabar? Ar dažnai diskutuoji su kitais menininkais savo darbuose?

Yra bendras kultūrinis kontekstas, sklandančios idėjos, reikia tik laiku ir vietoj jas išplėtoti. Visi mes dalyvaujame bendrame kūrybiname procese, visokiai būdais – kartais tiesiogiai, kartais netiesiogiai – įspainiojame į pokalbij, kartais galime pasakyti tiesiog „hm“. Nepadarytų darbų archyve yra toks fragmentas – „Tuščias Fluxus“. Žinome, iš ką pavarto pigius, paprasto, vienam prieinamo meno idėja – į draskymą dėl milijonų, į menininko vardo ir reputacijos savinimą ir t.t., čia mano „hm“ ta tema. Šiaip džiaugiuosi, kad turiu daug draugų ir bendramiškų menininkų, reikia vieniems kitus palaikyti nelygioje kovoje su sistema. Pavyzdžiu, kiek su Jansu mušémës, tik keletą kartų dėl meno. Gal mano „Parodyk“ taip pat yra toks tylus „hm“. O Nacionalinėje dailės galerijoje rimtai ir taikliai irgi apie vidinę menininko rezistenciją kalba Dainiaus Liškevičiaus „Muziejus“.

Paskutinis matytas labai geras darbas – Anish Kapoor dūmelis („Ascension“) Venecijoje, bažnyčioje. Nesupranti, yra ar nėra, vos pamatai, jis vėl išnyksta – kūrybos metafora...

Kadaisi Alfonsas Andriuškevičius Vilniaus tapybos trienalės recenzijai pasirinko vienintelį darbą – tavo videoperformansą „Būtinoji gintis“. Ir išvedė įdomią paralelę su Ričardo Povilo Vaitiekūno tapyba. Tavo bokšas su drobe tapo savotiška moderniosios lietuvių dailės, kuriai „geri abu teptuko galai“, antiteze. Tačiau įtariu, kad mauda-

masi bokso pirštines galvojai ne apie Vaitiekūną. Nuo ko gyneisi?

Mano visa kūryba yra gynybinė pozicija. Tąkart mano priešininkė buvo išmokta tapyba, rutina, sistema, nukreiptas gyvenimo kelias, socialinė atskirtis, laikas, likimas, motinystė, moters menininkės vaidmuo ir pozicija. Per tą blaškymą kartais pavyksta talpią metaforą išlaužti. Norėčiau viską daryti kuo paprasčiau, švariau ir kad būtų aišku iškart, nereiktu aiškinti žodžiais, bet kaip tik tuo dabar užsiimu, štai taip prieštarangai išeina, ir tenka su ta kūryba gyventi ir kovoti – tiesiog meilė ir neapykanta kaip dvi nelaimingos mėliulės.

Kai padariau darbą „Mažasis Chos“ apie savo asistentą, kūrybinį variklį, ir išdaviau, kad jis įsivaizduotas, mane ištiko rimta kūrybinė krizė – kelerius metus nieko rimtis nesukūria.

Ką manai apie videomeno techninės kokybės kriterijų? Pokalbyje su Rūta Mikšioniene sakei, kad „nebaigtumas – ne trūkumas, o vienas mano darbų bruožų. Juk nieko nedarau pagal taisykles – tik vidinės būtinybės verčiamā.“ Man atrodo, kad vaizdo švara aktuali filmams, o videomenas gali būti ir „prisiūklinės“, ypač jei tai video-performansas, ir kamera téra dokumentavimo priemonė. Gal neišbaigtumas – ne techninis brokas, o konceptualus pasirinkimas?

Čia vėl ta „Pasisidaryk pats“ ir KML pozicija. Dabar aš neatsitiktinai naudoju skurdumo estetiką. Aatsitiktinumo ir skurdo koncepcija atsirado iš skurdo ir aatsitikitumo. Na neturiu pinigų – ir nereikia, pörėmiai brangūs – apsicisim, nori didelių formatų, drobę pati pigiausia – meškovina. Žinai, kiek kainuoją valanda montażinėje? Operatorius? Aktorė? Gerai, kalbėsime per asmeninę problematiką, naudosime asmeninį nemokamą kūną. „Būtinajai gintis“ aš filmavau su iš Dailės akademijos skolintu VHS, tada Liškevičius ten dirbo laborantu, o sumontuoti ir pakarptyti padėjo draugė. Visa tai primena murkdymai pelkėje, kai išlendi įkvėpti oro, gaujai per galvą, bet tai tik kūryba, paulius gal apsicis ir be tavęs (tada atsirado „Audra stiklinėje“), neturi ko griebtis, griebk tušinuką ir pašyk, rašyk... Gerai, prisipažistu, kad nenoriu įspareigoti, kartais tingiu, nesėdžiu kontoroje nuo ryto iki vakaro. Andriuškevičius klausė, kodėl tokiai drobė naudoju, atsakiau, kad pigi – nelabai konceptualu? Na gerai – tai maišų, grindų skudurų, ninkinga, nusizeminiusi, nepaveikslų medžiaga (nors Eidukevičius irgi mėgo tokią rupių drobę). Gvenimas tau stato kliūtis, diktuoja temas, o tu jas apžaidi, trūkumas paverti prižiūrimais. Tai įdomu. Idėjos ar vaizdo švara ir kokybė nebūtinai turi supurti, nors gerai, kai sutampa.

Paroda „Parodyk“ veikia iki gegužės 26 d. Galerija „Vartu“ (Vilniaus g. 39, Vilnius) Dirba antradienį–penktadienį 12–18 val., šeštadienį 12–16 val.

geriau pateiksiu žodžius, susijusius su tavo kūryba: gestas, performances, tapyba, videomenas, kūnas, biografija, rodymas, tekstas, balsas, fikcija, paveikslas, intertekstualumas, karta, lytis, istorija. Kurie iš jų tau atrodo raktiniai?

Gerai pasakei. Visi štieje dalykai yra svarbūs. Dar yra svarbus žodis „nežinau“ – tai kūrybos paslaptis, idealistinius siekis. Norėčiau padaryti tokią lentelę Wisławai Szymborskai. Savo kalboje, atsiimdama Nobelio premiją, ji minėjo „nežinau“ kaip raktinį žodį meninei kūrybai įvardinti.

Kaip feministei, man įdomus tavo živilgsnis į meno pasaulį ir asmeninę patirtį pro lyčių studijų prizmę. Esi sukūrusi darbų ciklą „Šešios taisyklės, kaip žaisti mama“, videodarbą „Vyrų iš Marso, moterys iš Veneros“. Kaip manai, ar menininkas Jurgis Barila būtų pasiekęs daugiau, ar mažiau? Ar galime drąsiai dėti lygibės ženkla?

Kaip būtų, jeigu būtų, ką daryčiau, jei daryčiau. Suprantu, ko nori paklausti. Vis dėlto moteriai yra sunkiai, žinoma, seniau buvo nepalyginti blogiai, bet dar nebaigti „100 proc. atstatymo darbų“, kaip su Marta Vosyliūte juokaujam. Jei rimtai, tai atsakomybės, darbo pasidalinimo, tolerancijos klausimas. Daugybę moterų užgriuvisi keliąguba našta: darbas, buitis, vaikai ant jų pečių. Keturiadesimtmetės pradėjo mirti nuo infarktų (anksčiau tai buvo išskirtinai vyru diagnostė). Tarsi tave gerbiai ir myli, o žiūrėk – vėl viena, reikia išlaikyti vaikus. Tai tiesiogiai veikia kūrybą – ją stabdo, naikina, atima laiką. Galvojimas, kaip išgyventi, žemina, išvis nutraukia laisvą mintį. Na gal čia ir socialinės menininko padėties klausimas. Tačiau pažiūstu ne tiek jau mažai atsakingų vyru, kurie pristabdė savo, vadinkim, menininko karjerą ir auginą vaikus. Bet Jurgis Barila nebogai skambai! Man pačiai ironiškiausias darbas šita tema yra „Ponas ir Ponia Šešeliai“ – vyriško balso ir moteriško silueto dvikova.

Knygoje „72 lietuvių dailininkai apie dailę“ sakei, kad nors tau kūryba vis labiau tampa intelektualinėmis studijomis, spontaniška intuicija, astringas išgyvenimas, kraštutiniai troškimai turi didelę reikšmę. Ar tai vis dar svarbu?

Theorinis sumanymas, pasiruošmas ir spontaniškas veiksmas. Yra tik dabartis. Praeitis, patirtis – tai psychologinės savybos. Kickvieną kartą pradėdama naują darbą vėl atsiduriu viena, apsinuoginusi, kažkai priešinėjanti kreida ant lento prieš būri bendraklasį saulės nuo tiekstoje klasėje per egzaminą, kaip paauglystės sapne.

Paroda „Parodyk“ veikia iki gegužės 26 d. Galerija „Vartu“ (Vilniaus g. 39, Vilnius) Dirba antradienį–penktadienį 12–18 val., šeštadienį 12–16 val.

Laiškas pilve

Akramo Zaatar „Kompozicija dviem erdvėms“ Šiuolaikinio meno centre

Monika Krikštopaitė

Viename popieriaus lape vyksta įtemptas dvių pokalbių, spausdinimo mašinėlė veikia tiesioginiu režimu, kaip internetinio susirašinėjimo programa („Rytoj viskas bus gerai“, 2010). Labai netipiską anomimę, vienoje Kairo (Egiptas) fotostudijoje užsakiusi savo pačios aktų, pristatoma kaip pasakotojų senelė („Jis + Ji“, 2001). Tai tik mažos fikcijos siekiant sklandumo autentiškame ir daugianariame dokumentinio žanro pasakojime.

Vieniems kūriniams kaip oro reikiā specialių žinių, kartais net ne-pakanka išsilavinimo ar plataus akiračio, o reikiā būti mažos grupės dalimi. Kiti atvyksta su galinga svita kaip karavanas ir neša su savimi tas žiniias arba, jei norite, – kontekstą. Akramo Zaatari dvięs dalių – „Nesibaigiančių paslapčių žemė“ ir „Nepatogi tema“ – paroda pasirodo kaip išplėtota vientisa sistema: su peizažais, naturmortais, pirmo plano ir antraplaniais personažais, temomis, motyvais ir (ypač) charakteringomis detalėmis. Tai literatūra. Todėl tiks ir rašytojams bei literatūros kritikams, mat kartais jie pagal pristatymo tekštą tvirtai ir visai be reikalo skubotai apsisprendžia, ką manyti (pvz., Giedrė Kazlauskaitė apie Bronės Neverdauskienės ir Monikos Žaltauskaitės-Grašienės instalaciją „Absoliuti lygibė“ tekste „Kodėl menotyrininkai nerašo recenzijų“, 2012 01 13 „Šiaurės Atėnuose“). Vis dėlto tikrasis tekstas, net jei bežodis, slypi kūrinyje. Anonsai, reklamos, reportažai, pristatomieji tekstai, net kuratorių (ypač) dažnai menininkų rašiniai (lydinti-j) yra tik dūmai, pranešantys apie ikyki, bet apgaulinį ir netvarūs.

Todėl kai sakau, kad Akramo Zaatar kūryboje daug literatūrinio kūrinių savybių, turi galvoje ne aprašymus šalia kūrinių, nors jie ir svarbius pasakojimui, o vaizdo naujodimo logiką ir sisteminių požiūrių. Čia Zaatari kūryba net labiau susijusi su kinu – pasakojimu vaizdais. Tačiau čionyktis Artimuji Rytu ir arabų pasaulio vaizdas labiausiai pažįstamas būtent iš literatūros: Albert'o Camus, Orhano Pamuko, Lawrence'o Durrello, Konstantino Kavafio. Vardinu tuos, kurie ryškiausiai vaidenos parodoje, mat taip pat kalbėjo per smulkmenas apie mažus ir nematomus intymiai atskleistus gyvenimus, juose taip pat vėlėsi meilė ir neapykanta mindomai žemei, jų gyvenimų tėkmę irgi trikdė politiniai (territoriai) šalies konfliktai. Ir visi jie, nepaisydami nieko, rado vėtos nekonvencionaliai aistrai, rodymui, kaip realūs gyvenimai neišsitenka taisyklėse.

„Nesibaigiančių paslapčių žemė“ – kairysis ŠMC flangas – pasakoja apie Izraelio kalėjimuose uždarytų politinių kalinių padėtį ir bendravimo būdus remdamasis dešimt metų kalėjusio Nabiho Awados gyvenimu. Metų metais izoliuoti ir stebimi

vyrai išvystė slampo susirašinėjimo sistemą. Nepralaidžia mažytė kapsule paverstas laiškas gabenamas kūne, perduodamas bučiniu ar kaip kitaip. Tekstas žiūrovui neatveriamas, nes čia daug svarbiau troškimas jis perduoti ir tai, kad jis turi kuri laiką tūnoti pilve, kad paslaptys ir liktu paslaptinis. Nors būtent dėl teksto kaliniai pasiryžta paversti savo kūnų konteineriu, o norintys perskaityti yra privesti kapstytis po išmatas. Laiškai artimiesiems ir po bado streikų išreikalauta teisė fotografiuoti, keistis nuotraukomis su

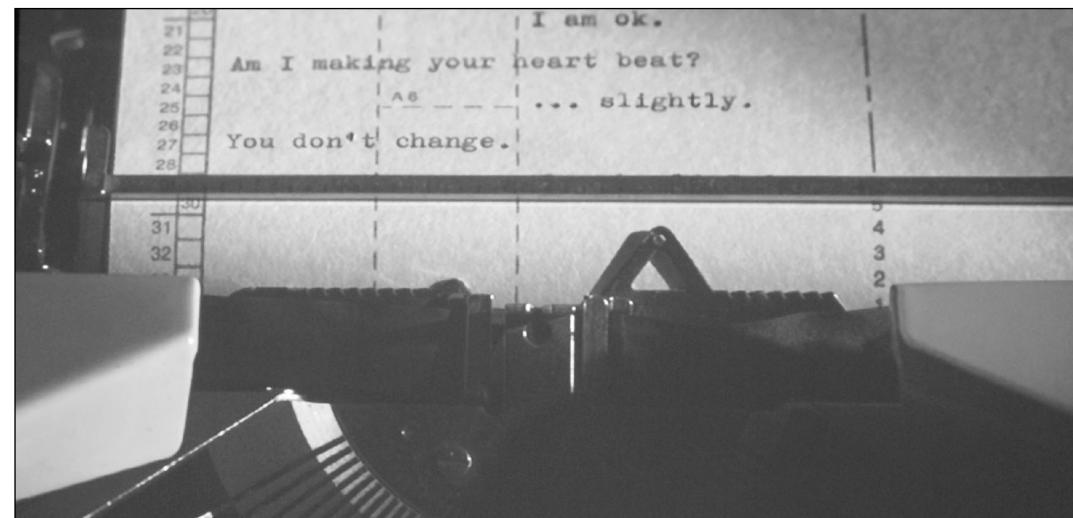
surinkti dokumentai užkabina labai rimtas politines temas ir gali būti interpretuojami vien kaip politiniai tekstai, čia išryškėja menininko aistra terti (savi)reprezentacijos temą ir per ją stengtis atskleisti (nekenčiu šito žodžio) socialinį portretą ar peizažą. Kitai tariant, per tarsi ne itin svarbius laiko liudytoujus išsibrauti į pačių žmonių (kad ir ne itin sąmoningai) kuriamą pasakojimą apie save, kuris be menininko ir Arabų vaizdų fondo (fotoarchyvas Beirute) pastangų nugrimztų į užmarštį. Dešiniajame ŠMC flange – antroje parodos dalyje „Nepatogi te-

Akram Zaatari. Be pavadinimo. Nabiho Awados knyga su laiškais. 2007 m.

šalinių asmenų sekamas srautas, todėl čia tekstas nuvertėja, svarbesni tampa vaizdai. Su atkakliu kantru-mu išpažyti rožės, margintais buities audiniais dekoruotas improvizuotų fotosalonų fonas rodo pastangą kalbėti be žodžių, gavinti jausmus vaizdu. O gautieji laiškai kaip šventenybės rišami į kaip tik įmanoma tokiomis sąlygomis dekoruotus (eti-ketėmis, kitokiais spalvotais popie-riukais) viršelius. Nors pateikiami

ma“ – pateikiamas daugiau ir išairesnių savęs fiksavimo ir rodymo dokumentų. Tai Sidono (Libanas) fotografo Mahmoudo El Dimassy negatyvuose fizikos ir fiziologijos dėsnius bandantys paneigti „Kultūristai“ (2011), Kairo fotografo Van Leo užfiksuočių vienos moters, žinančios, ko nori, aktai ir videopasakojimas, kaip savo praktikai atsidavę žmogus suvokia fotografijos meną, savo darbą ir aplinką. Gre-

Akram Zaatari. Kadras iš filmo „Rytoj viskas bus gerai“. 2010 m.

Akram Zaatari. Kadras iš filmo „Jis + Ji“. 2001 m.

ta – serija filmukų iš „YouTube“, kur arabų pasaulio vyrai save rodo kaip superstiprius, supergalings, šau-nius, raumeningus ir viliokiškai šo-kančius („Šok, iki kol baigsis mei-lė“, 2011). O salės viduryje ant dvipusio ekранo – du pilni įtampos pasakojimai: vienas apie deginančią aistrą, neišblésusią praečius de-simčiai metų, kitas apie bombų ga-mintojus, kurie plūsa atsidavę lyg bet kokie kitai amatininkai, o vėliau paslaptinė išnyksta sutemose. Abu filmai taupios iškalbos, stip-rus poveikis.

Dokumentuose pristatyti didelėje salėje paraleliai vyksta keli gyvenimai, bet lieka jausmas, kad jie yra tarsi vienos knygos skyriai. Nepri-kišamai, lyg netyciai kasdienybų atodangose išnyra homoerotiniai elementai. Nėra jokių deklaracijų, aiškinamųjų tekstu, bet drauge šo-kantys vyrai ar tik su glaudėmis atletiškumą spinduliuojantys kultūris-tai transliuoja save kaip geismo objektus. Vyrų aplinka leidžia nu-tuokti, kad tai skirta ne moters žvilgsniui. Užuominos tyviliuoja, iš-lieka neapčiuopiamos, o prisilieti-mo ilgesys tvirtina, kad jis gali būti absoliučiai abstraktus ir nesąmoningas. Tačiau videodarbe „Rytoj viskas bus gerai“ tiesiogiai apie mei-lė susirašinėja du vyrai. Nervingai, su skaudžiomis paužėmis spausdina-mas pokalbis universalus – drama atpažystama bet kokiai lyčių kombinacijai. Visuose pasakojimuose labiausiai intriguoją santykis tarp ryškiai demonstruojamo ir primyg-tinai nutylimu to paties – seksualu-mo.

„Nepatogi tema“ – labai patraukliai sukompaktuota ekspozicija: truputis juokingo ir savikritiško („YouTube“ filmukai), truputis eroti-kos (Van Leo pozavusi efektin-ga nuogalė, kultūristai etc.), truputis sprogmėnų ir dramos – viskas pa-teikiama ne be pagarbaus humoru.

Savo idėjas pristatantis telkiniais, Zaatar ankščiau daugiausia rody-davo videofilmus, o vėlesnėje kūryboje į apyvartą įtraukė ir tyrimų me-džiagą – daiktų (pvz., audiokasetės, albumai, lipdukai) ir dokumentų rinkinius. Ilgainiui persikraustė į instalacijos žanrą – visiškai atkėrē kito, tokio pat nuoseklaus fotogra-fudiliu. Menininkas, tirdamas sis-temą (pvz., studijos), ieško neatiti-kimų (pvz., subražytų nuotraukų), ir čia kaskart prasideda nauja isto-rija. O svarbiausius meno pasaulio taškus jo kūryba apkeliau ne (tie) todėl, kad ji būtų egzotiška ar arabių pasauli rodytų Vakarams pa-trauklui būdu, o todėl, kad Zaatar pažindinimas su savo pasauliu yra visuomet susijęs su siekiu pažinti save, savo šalį, o ne ją kitu pageidau-jamu būdu reprezentuoti.

Paroda skirta Lietuvos ir Libano diplomatinių santykių dvidešimtmečiui pažymėti. Kuratoriai: Marianne Hultman ir Matsas Stjern-stedtas.

Paroda veikia iki gegužės 20 d.
ŠMC (Vokiečių g. 2, Vilnius)
Dirba antradienį–sekmadienį 12–20 val.

Klausiantis kinas

Baigėsi Gdynės kino festivalis

Živilė Pipinytė

Kad svarbiausius šiųmetinės Gdynės apdovanojimus susirinks Agnieszko Holland filmas „Tamoje“, buvo galima spėti iš anksto. Pasižūrėjusi visus keturiolika (keturiolikasis buvo paskelbtas ir parodytas priešpaskutinę festivalio dieną), neabejoju, kad „Tamoje“ – iškiliausias ir brandžiausias šių metų konkurso filmas. „Tamoje“ gavo devynis apdovanojimus – už geriausią filmą, režisūrą, operatoriaus darbą, pagrindinius vyro ir moters vaidmenis, montažą, scenografiją, grimą, kostiumus. „Tamoje“ aukštai iškėlė festivalio kartelę, nors bendras konkursinių filmų lygis (ypač jei lygini su lietuvišku metu derliumi) ir taip yra gana aukštasis. Kita vertus, tokio konkurso, koks buvo pernai, matyt, kasmet tikėtis nedora.

Garsioji Lenkų kino mokyklai 6-ajame dešimtmetyje susiformavo, kai Andrzejus Wajdos, Andrzejus Munko, Kazimierzo Kutzo filmuose buvo prabilta apie sudėtingus nesenos Lenkijos istorijos klausimus. Ši tradicija lenkų kine gyva iki šiol, kitas klausimas, kaip ją tėsia naujosioms kartos režisieriai. Antru pagal svarbą festivalio prizu „Sidabiniai liūtai“ apdovanotas Marcino Krzyzakowicziaus filmas „Žmogaus medžioklė“ („Obława“) iš pirmo žvilgsnio gali priminti svarbiausią pernykštį Gdynės filmą – Wojciecho Smarzowski „Ružą“. Ir todėl, kad pagrindinius gyvenimo išdegintų vyrų vaidmenis abiejose sukūrė Marcinas Dorociński, ir todėl, kad filme paličiamai iki tol lenkų kine beveik negrinėta skausminga tema.

„Žmogaus medžioklė“ Doročiaskio herojus Vydra yra „Armia Krajowa“ mirties nuosprendžiu vykdytojas. Partizanų būrio vadasis įsako jam sušaudyti gestapo informatorių Kondolevičių (puikus Maciejaus Stuhro vaidmuo), kuris dar yra ir Vydras klasės draugas. Jis einā į miestelį, suranda Kondolevičių, priverčia ji eiti kartu į kalnus. Sugrižę į partizanų bazę, Vydra randą savo draugus išžydutus ir suprantą, kad jie buvo išduoti.

Filmo siužetą režisierius papasakoja pirmąjį filmo trečdali. Likusioji „Žmogaus medžioklės“ dalis per Vydras ir kitų filmo personažų prisiminimus po truputį atskleidžia tai, kas pirmojoje liko už kadro. Pamažu atskiri epizodai susidėlioja į vieną pasakojimą apie išdavystę ir skirtingesnį jos motyvus, vidių egzekutorius dramą, jo kaltės jausmą. Formos požiūriui filmas labai originalus, bet, regis, jam pristigo personažų motyvus, gilesnės psychologijos, sudėtingesnių jų tarpusavio santykų. Tai stebina, nes režisierius filmą paskyrė savo tévui, kuris buvo AK egzekutorius. Kita vertus, matyt, tas faktas savaip ir stabdė Krzyzakowiczį, nors po prieš pörą metų pasirodžiusios Stefano Dąmbskio knygos „Egzekutorius“,

kurioje autorius aprašo savo – šešiolikmečio patriotiškai nusiteikusio vaikino – veiksmus ir jausmus, tapus mirties bausmės vykdytoju, atrodytų, kad šia tema jau galima pasakyti gerokai daugiau.

Paskutiniai metais lenkų kinematografininkai tarsi iš naujo kuria 7-ojo dešimtmecio pasipriešinimo ir „Solidarumo“ mitą. Jacekas Boruchas filme „Viskas, ką myliu“, Antonis Krauze filme „Juodasis ketvirtadienis. Janekas Višnevskis krito“, kiti kūrėjai naudoja skirtingų žanrus, pasakojimo ar stiliums konvencijas, bet šie ir panaušūs filmai dažniausiai rodo vienangių komunistiniams režimui ir saugumui besiprišinančius paprastus lenkus, kurių sajungininkė tam-pa Bažnyčia. Sėkmagai prie šio meto kūrimo prisidės ir Waldemaro Krzyzsteko filmas „80 milijonų“ („80 milionų“) – pasakojimas apie tai, kaip trys Silezijos „Solidarumo“ atystvistai, net ir visą parą sekami sau-gumiečių, 1981-ųjų rudenių sugebėjo iš banko pamulti milžinišką pinigų sumą, kuri, jau įvedus karinę padė-

kartu ir universalus pasakojimas apie gėrij ir blogi, tamsias ir šviešias žmogaus savybes. Specialios peržiūrose rodytas pirmasis vai-dybinius šiuolaikinių menininkų Ankos ir Wilhelmo Sasnalų filmas „Iš tolo vaizdas gražus“ – apie tai, kad neįvardytas, nenubaustas blogis veikia vėlesnių kartų likimus. Apie tą patį, tik visai kitaip prabyla Władysław Pasikowski „Derlius“ („Pokłosie“). Kad filmas bus rodomas, pranešta tik penktadienio ryte, kai ką tik pagaminta pirmojo filmo kopija (dar be titru) pasiekė Gdynę. Filmas iš pradžių turėjo vadintis „Kadiš“, jo scenarius laukė filmavimo septynerius metus, tai pirmas garsiuoju „Šunis“ sukūrės režisierius darbas po dešimties metų pertraukos. Per tuos dešimt metų pasikeitė lenkų kinas, o visuomenė sužinojo daugiau apie žydų žudynes. Šitų aplinkybių, manau, negalima pamiršti vertinant filmą. Jei reikėtų apibūdinti jo žanrą, greičiausiai tai būtų trileris ar net vester-nas. Po dvidešimties metų į Lenkiją iš JAV pirmąkart grįžta vyresnysis

„Žmogaus medžioklė“

įtampa, išdeda į savo personažų lūpas literatūriskas, viskai paaškinančias frazes, kartais pavojingai priartėja prie leistinos supaprastinimo ribos, bet savo filmą jis, be abejio, kūrė ne tiems, kurie skaitė Jano Tomasz Grosso knygas apie Jedynę ar apie pokario antisemitizmą Lenkijoje, ne tiems, kurie žiūri Krzysztofo Warlikowskio spektaklius, skaito Annos Bikont ar Tadeuszo Słobodzianeko kūrinius. Jis kreipiasi į žmones, kurie, atėję pasižūrėti filmo, gal pirmąkart sužinos, kas vyko karo metais Lenkijos kaimuose ir miesteliuose ir kad žydus žudė ne tik naciai.

Ar filmas sukels diskusiją, dar pamatsime. Spaudos konferencijos vedėjas pabandė provokuoti kūrėjus, sakydamas, kad filmas yra kontroversiškas. Jaunaji Kaliną suvaidinęs Maciejuš Stuhras į klausimą atsakė klausimui: „Ar tiosies sakymas yra kontroversiškas?“

Paradoksas, bet kulkų žiuri diplomą už pirmąkart lenkų kine atskleista svarbią temą „Derlius“ gavo kartu su Przemysławu Wojciechszku „Paslaptimi“ („Sekret“), gimusia iš noro polemizuoti su Pasikowski. Wojciechszkas sakė, kad perskaityę Pasikowski scenarijų sumanę sukurti jam atsaką. Manieringai „meniškos“ „Paslapties“ herojai yra homoseksualus šokėjas (naujos kartos teatro ir kino aktorių Tomaszas Tyndykas, kurį verta išidėmėti), jo senelis (Marek Kępiński) ir jauna mergina (Agnieszka Podsiadlik), kuri nori išsiaiškinti žydų poeto ir jo devynmečio sūnaus dingimo karo metais paslaptį. Senelis gyvena poeto namuose, jis paskutinis matė jį gyvą. Senamadiškas, galantiškas senelis visai nepanašus į žudiką. Jis išaugino savo mylimą anūką, todėl šis ir nori sužinoti tiesą, ir kartu jos bijo. Nepaisant gana atvirai formuluojamų klausimų, „Paslapties“ atrodė dirbtinė nuo pirmos iki paskutinės minutes. Gal todėl, kad filmo personažai labiau primena žaidimo figūras, o ne gyvus žmones.

Kaip brėsta vyrai

Ko gero, susirinktu gera dešimtis pastaraisiais metais sukurtų lenkų filmų, kurių herojai vyrai subrešta tik išsiaiškinę santykius su savo tévais. Mareko Lechkio „Erratum“, Grego Zglinskiio „Drąsa“, Bartekio Konopkos „Aukštumos baimė“ – tik keli iš ilgoko pastarųjų metų sąrašo. Bet Piotro Trzaskalskio „Mano dviratis“ („Mój rower“) yra be-

„Mano dviratis“

tį, buvo panaudota pogrindžio veiklai. Tikra istorija filme pertekita kaip detektyvas, kuriame gausu ir komiškų, ir tragiskų motyvų, išimena ryškūs antrojo plano personažai, dinamiškas pasakojimas. Filmas, manau, patrauklus ir vyresniems, ir jaunesniems žiūrovams, bet kartu ir nenusirita iki gerai žinomų ir priimtyvių schemų.

Šiemet festivalio renginiuose ne kartą dalyvavo Andrzejus Wajda. Baltijos jūros pakrantėje jis jau bagna filmuoti ilgai puoselėtą ir atidėliotą projektą – vaidybinių filmų apie Lechą Wałęsą. „Solidarumo“ legendą ir pernai autobiografinę knygą išleidusią žmoną Danutą vaidina šiųmetiniai Gdynės laureatai Robertas Więckiewiczius ir Agnieszka Grochowska. Manau, kitamet Gdynėje bus galima vėl diskutuoti apie Wajdos požiūrių į „Solidarumo“ mitą.

Kontroversiški filmai?

Net keturi Gdynėje matyti filmai kalbėjo apie lenkų ir žydų santykius. Antrojo pasaulinio karo metais. Agnieszko Holland „Tamoje“ pasakoją autentišką istoriją apie lenką Leopoldą Sochą, kuris Lvovo kanaluose slapsčiai žydus, bet filmas

brolis Kalina (Ireneusz Czop). Gimtajame kaime jis iškart suprantą, kad kažkas ne taip. Kaimas iš pirmo žvilgsnio atrodo beveik idiliškai – graži gamta, ant suolelio prie parduotuvės nutūpę victimai girtuokliai, išmintingas klebonas rengiasi išsiti į pensiją, bet Pasikowski iškart rodo, kad tas grožis pri-vinkęs grėsmęs. Jaunėlis Kalina tapo visų priešu. Pasirodo, jis išardė žydų antkapių grįstą kelią ir antkapius pastatė savo lauke. Jam nuolat grasinama, įtampa padidėja atvykus vyresniam broliui. Iš pradžių jis nesupranta jaunėlio, bet pradėjęs aiškintis tévų žemės nuosavybės klausimus sužino, kad ta žemė prieš karą priklauso žydams, namai, kuriuose jie su broliu užaugo, taip pat. Žingsnis po žingsnio brolių išsiaiškiniai tiesą apie tai, kad patys kaimiečiai sudegino savo kaimynus žydus. Paslaptie susiejo visus kaimo gyventojus, ir šie bijo, kad jai išaiškėjus atsiras teisėti žemės paveldėtojai. Todėl jie pasiryžę viskam, kad šią paslaptį išsaugotų. Bet nesakydama tiesos visuomenė dar labiau degraduoja. Režisierius tiesiai sako, kad reikia pripažinti kaltę.

Pasikowskis nuosekliai augina

Specialiųjų žiuri prizą pelnė Ankos Damiano bendros lenkų ir rumunų gamybos filmas „Keliai į kitą pusę“ („Crulic – drumul spre dincolo“) – pilno metražo animacinė juosta, atkurianti dramatišką rumuno, mirusio Lenkijos kalėjime, istoriją. Šiam filmui atiteko ir prizai už geriausią muziką bei geriausią garsą.

Vienas stipriausių šių metų Gdynės konkurso filmų – Leszko Dawido „Esi Dievas“ (apie ji rašau praėjusime numeryje) sulaukė keilių apdovanojimų – režisieriu už geriausią debiutą, Dawidui Ogrodnikui ir Tomaszui Schuchardtui – už antrą plano vyrą vaidmenį ir Marcinui Kowalczykui už aktorių debiutą. Už antrąjį plano moters vaidmenį apdovanota Joanna Kulig, suvaidinus Malgorzatos Szumowskio „Jos“.

Tikiuosi, kad prie laureatų ir prie neaptartų, bet taip pat dėmesio vertė filmų dar turėsiu progos gržti. Lenkų institutas Vilniuje, kuriam esu dėkinga už šią kelionę į Gdynę, jau rengia tradicinio rudens Lenkų filmo festivalio programą.

Gdynė – Vilnius

Grafomanų dainos

Krėsle prie televizoriaus

Per LTV rodyta „Sidabrinį geriu“ ceremonija šiemet nesiūlė per sielėti į lietuviškajį Holivudą, ir tai jau didelis plusas. Tiesa, Holivudą netiesiogiai simbolizavo *femme fatale* vaidinusi vakaro vedėja Viktorija Streičė, bet jos kolegas Andrius Bialobžeskis ir Darius Meškauskas daugiau dėmesio ir pašaiplių pastabų skyrė lietuvių kinui. Nors kodėl ta lemtingoji moteris būtinai turėjo būti tokia pikta, taip ir nesupratau. Gal ji simbolizavo visai ne Holivudo, o lietuvių kino moteris?

Nežinau, koks lietuvių kino vaizdas susidarė to kino nežiūrintiems, bet apdovanojimų ceremoniją stebintiems žiūrovams, man išpūdį padarė tai, kad Lietuvių kino akademijos nariai sugebėjo pasipriešinti mačiusių tik filmą „Tadas Blinda. Pradžia“ ir ji šlovinusios bulvarinės žiniasklaidos spaudimui. Tam ir egzistuoja profesionalū bendrijos, kad atvirai pasakyty: „Filmas, kurį žiūri visi, nebūtinai yra geriausias. Dažniausiai atvirkščiai.“

Bet, jei atvrai, išpūdį paliko ir jaunujų laureatų nesugebėjimas pasakyti kelis rišlius sakinius. Tarsi jie būtų atsidūrę vakarėlyje, kur žodžiais beveik nebendraujama, – tik sakinių ar minčių nuotrupomis. Pagalvojau, kad, matyt, todėl ir jų filmai tokie, švelnai tariant, be gilesnių refleksijų. Nes pagrindinis mąstymo „įrankis“ iki šiol išlieka kalba.

Medinėms laureatų kalboms nenusileido ir kai kurie kinematografininkus sveikių atlikėjai. Ausys linko nuo nykios grafomanijos, kuri skrido iš kažkokios Jazzu lūpų: „Tu savanaudiškai man liepsi judėti tuo pačiu ritmu / Aš tau paklusiu, nusileisiu / Aš tavo muzika tikiu / Tave girdžiu / Tada sukursime pa-

vasarį...“, populiaruju Ievos Norbutės „Raudonų vakarų“ ar vestuvinę dainušką lygio „Myliu kiną labiau už vaikiną“. Grafomanija visur grafomanija, kine taip pat. Beje, grafomaniskų filmų paskutiniuais metais katastrofiskai daugėja. Ir ne tik pas mus.

Prisipažinsiu, kad pasižiūrėjės Adrienne Shelly filma „Padavėja“ (LNK, 19 d. 12.50) iš pradžių pamaniu tą patį. Pasakojimas apie gražiai besišypsančią greito maisto užeigos padavėją Dženą, kuri pastoja nuo sutuoktinio, bet išmyli ginekologą, primena visus kartu paimtus amerikiečių nepriklausomųjų filmus. Nyki provincija, kaip pro didinamajį stiklą stebima banalių personažų kasdienybę ir staiga juos ištinkantys didieji išbandymai, priverčiantys kovoti ir pagalbiau atrasti save. Filmas – lyg pamoka, kaij, nepaisant nieko,apti laimingam. Tačiau, mano galva, „Padavėja“ – labiau tokio kino pastišas, juolab kad jo režisei išgarsėjo vaidindama prieš porą dešimtmeciu bene garšiusių iš JAV nepriklausomųjų Haroldo Hartley filmuose. Pastišo intonacijoje ir glūdi šio kuklaus filmo žavesio paslaptis, nors saldumo iš jo taip pat neatimsi.

Užbaigusį ši trečiąjį savo režisuerių filmą, 2006-aisiais keturiadesimtmetė Shelly buvo nužudyta jauno vaikino, kuris remontavo režisierės kaimynų butą. Statybininkas aiškinė, kad susimušė su Shelly, nes ši buvo nepatenkinta triukšmu ir net iškvietė policiją.

I nepriklausomųjų kino stilių ly-

giuojasi ir vienas garsiausių paskutinių metų amerikiečių filmų – Darreno Aronofsky, „Imtynininkas“ (TV3, 19 d. 00.20). Tai dar vienas pasakojimas apie žmogų, kuris suge-

ba nugalėti savo silpnybes. ...Kadai-se Rendis Robinsonas buvo imtynių žvaigždė. Jis gyveno tik sau, mėgavosi šlove. Po širdies smūgio atsidūrės beveik gyvenimo dugne jis bando atkurti santykius su dukra. Bet didžiausia Rendžio svajonė – grįžti į ringą. Apdovanotas svarbiausiaisiais kino prizais, filmas sugražino į didžių kiną ir pagrindinį herojų suvaidinusią sudėtingo likimo žvaigždę Mickey Rourke'ą, juolab kad aktorius kadaise ir pats buvo profesionalus boksininkas.

Tradicinio Holivudo kino ir jo žvaigždžių mėgėjams šią savaitę pasiekė labiau. Alas Pacino Jono Avento 2007 m. filme „88 minutes“ (BTV, 22 d. 21.25) vaidina FTB konsultanta psichiatrą ir mokslininką Džeką Gramą. Jam pavypo identikuoti serijinių žudikų, šis suimtas, bet žmogžudystės tėsiams, o pačiam Džekui iškyla mirtina grėsmė. Per 88 minutes mokslininkas turės irodyti, kad jo teorija – teisinga. Tokio pobūdžio filmuose laikas tampa labai svarbus – personažai neturi kada svarstyti, jie priversti veikti.

Panašioje situacijoje atsiduris ir Williamo Friedkino filmo „Pasminektasis“ (BTV, 19 d. 21.20) heroinas – buvęs specialiųjų pajęgų karių instruktorius Bonamas (Tommy Lee Jones), gyvenantis atskyrėlio gyvenimą Oregono miškuose. FTB agentas prašo jo padėti sugauti miškuose siaučiantį serijinių žudiką. Bontamo intuicija nemeluoja – žudikas yra buvęs jo mokinys Aronas (Benicio Del Toro).

Friedkinas siekė kuo realistiškessi ir kuo autentiškesnio vaizdo, aktorių treniravo profesionalus instruktorius, filme kartu su aktoriais filmavosi ir daug tikrų policininkų, FTB agentų. Pagal klasikinio trile-

„Isibrovimas“

rio taisykles sukurtas „Pasmerktasis“ nustebins finaline personažu dvikova ir dar labiau netikėta kino poezija.

Pernai sukurtas Joelio Schumacherio „Isibrovimas“ (BTV, 24 d. 21.25) taip pat primins ne vieną anksčiau matytą filmą. Iš pirmo žvilgsnio idealūs – verslininkas, prekiavantių deimantais (Nicolas Cage) ir jo žavi žmona dizainerė (Nicole Kidman) – gyvena prabangiamo name. Bet kai i jų namus išbraus nekviečiai ir personažams iškils mirtina grėsmė, i paviršių iškils poros melas, paslaptys ir išdavystės.

Walterio Hillo 1996 m. „Paskutinis iš gyvyjų“ (LNK, švakar, 18 d. 23.05) – tai pagarbos duoklė didžiajam japonų režisieriui Akirai Kurosawai ir kartu jo 1961 m. filmo „Yojimbo“ perdirbiny. Beje, ne pirmasis – 1964 metais filme „Už sauja doleriu“ jis jau perkūrė Sergio Leone. Hillo filmas nukels į prohibicijos laiką Teksono miestą Jerichą. Čia vyksta dvių kontrabandininkų šimtų karas. Viešą dieną į mieštą atklysta paslaptinges keliautojas

Smitas. Jis nori praleisti Jeriche naktį. Bet koks iš tikrujų yra šio viešiño keliautojo tikslas? Pagrindinį vaidmenį filme sukūrė Bruce'as Willis.

LTV programoje taip pat nepristigs pagarbos duoklės ir prisiminimų. Šio vakaro (18 d. 23.45) lietuviškas seansas – Algirdo Aramino „Maža išpažintis“ (1971) skirtas išmintinė Beną filme sukūrusiām Vytautui Kernagui, rytą (19 d. 21 val.) LTV jo gimtadienį paminės koncertu „Teisingos dainos“. Kino dailininkės Juozefos Čeičytės 90-mečiui skirtas Algirdo Aramino 1976 m. filmas „Ilgą kelionę prie jūros“ (LTV2, 19 d. 18 val.), sukurtas pagal Grigorijaus Kanovičiaus ir Isakų Fridbergo scenarijų. Šią savaitę per LTV2 jau prasidėjo netrukus jubilieju švęsiančios kino kritikės Izoldos Keidošiūtės laidų retrospektyva. 24 d. 21.20 bus proga prisiminti jos laidas apie kritiką Saulių Macaitį ir apie prancūzų žvaigždę Alainą Deloną, parengtą viename iš Berlyno kino festivaliu.

Jūsų –

JONAS ŪBIS

Nauji filmai

Simpatijų kinas

Prancūzų režisierių dueto Erico Toledano ir Olivier Nakache'o „Neliciamieji“ („Intouchables“, Prancūzija, 2011), jau savaitę besukantys didžiuosiuose ekranuose, daugelyje tarptautinių kino festivalių buvo apdovanoti žiūrovų simpatijų prizais. Lietuviškame „Kino pavasaryje“ – taip pat. Tokie apdovanojimai visuomet verčia svarstyti, kas šiuolaikiniame (autoriniame) kine masina, šiek tiek tiksliau sakyti – parperka, žiūrovus. Kas šiandien yra „žiūrovė“? Šiuo požiūriu prancūzų filmas simptomiskas. Kitai tariant, tame galima ižvelgti bent kelią šiandienio kino tendencijas.

Pirma, tai tikrasis faktas paremta juosta, tokiu pastarausiaisiais metais kine apstu. „Istorijos iš gyvenimo“ visada žavi žiūrovus. Formulė „taip nutiko iš tikrujų“ tampa gana pigia spekuliacija – ir iš kūrėjų, ir iš eilių kino teatrų žiūrovų, neretai viską priimančiu už gryną pinigą, pušės. Pastarieji gana jautriai reaguoją į neigiamą nuomonę apie panašius filmus. Lyg abejoti ar kritikuoti „tik-

rą“ istoriją būtų mažu mažiausiai šventvagiška. Neabejočiau, jei filmas paliktu originalaus, stiprus kūrinių išpūdį. „Neliciamujų“ tokiu nepavadinčiu.

Filmas pasakoja apie du visiškai skirtingus žmones – milijonierį Filipo (François Cluzet) ir jo pasamdytą darbuotoją, juodaodį imigrantą „iš gatvės“ Drisą (Omar Sy). Juos skiria ir padėtis visuomenėje, ir pozūris į gyvenimą, ir fizinė būklė. Po nelaimingo atsitikimo Filipes vienims laikams prikaustyta prie invalido vežimėlio, o puikios fizinės formos Drisas įdarbinamas į slaugytojų, nors apie žmonių su negalia

priežiūrą išmano ne tiek ir daug. Darbdavij paperka kas kita – atvira vaikino stačioškumas, nevyniojimas žodžių į vatą ir keistas, dažnai su geromis manieromis prasilenkiantis humoras. Jo stigo filmo pradžioje rodomiems kitiems kandidatams į gerai apmokamą darbo vietą, kartojantiems išmoktas ir korektiškas frases. Nepaisydamas savosios dramos, Drisas tryksta gyvenimo džiaugsmu, kurio stinga tvarkingai ir griežtos dienotvarkės susaistytai turtoolio kasdienybėi.

Šioje vietoje vėl galima stabtelti, mat personažai su negalia kine vis labiau tampa, atleiskite už žodį, ma-

dingi (naujausias pavyzdis – Kanų kino festivalyje šiemet pristatomas Jacques'o Audiard'o juosta „Kaulai ir rūdys“, kurioje Marion Cotillard herojei po tragisko įvykio amputuojamos abi kojos). Atrodytų, draminis jostos krūvis jau savaimė garantuotas. Tačiau „Neliciamuojuose“ pamiršta kita medalo pusė – dramaturgija. Dvių vyrų draugystės apsiribojimo komiškų skečų serija, o ne nuosekliai vystomu pasakojimu. Kad filmo žinia pasiekė žiūrovą, reikalingi supaprastinti personažų tipai, o ne sudėtingos ir nevienareikšmiai traktuojamos asmenybės.

Žinoma, Drisas taip pat savaip tragiško likimo žmogus. Jis nesenai išėjo iš kalejimo, jis atstumė šeimą, jaunesnysis brolis vis išspainioja į nemalonumus, iš kurių trauktui į tenka vyresniliui. Bet visa tai didžiąją filmo dalį palieckama nuošalyje, o dėmesys sutelkiamas į seriją smagiu žaidimeliu – paveikslų galerijos ir operos lankymas, skraidymas parosparniais, pasivažinėjimas naktį automobiliu, – per kurią paprasčiausiu kontrasto principu kuriamas pigus komiškumo efektas. Filipo ir Driso vidinės dramos ir rūpesčiai

tiesiogiai susiduria tik dvieneose: Drisas pamoko Filipe, kaip jam elgtis su maištaujančia dukra, kiek vėliau Filipes duoda patarimą, kaip Drisiui sutramdyti nenuoramą brolį. Pripažinkime, tai gana iliustratyvus ir teziškas ejimas, nors, be abejo, paveikus, t.y. tokiai atvejais eilinius žiūrovas jaučiasi supratęs kai ką svarbaus (juolab europietiškame autoriniame kine, kokiu prancūzų komedija save ir laiko!): abu vyrai lygūs, nesvarbu, kad tarp jų – finansinis statusas ar invalido vežimėlis. Vertybės lieka tos pačios – šeima, draugystė, supratingumas. Tokiu apibendrinančiu tiesų (dar vienas „žiūrovė“ kino bruožas) „Neliciamieji“ pateikia ir daugiau. Kad ir idėja apie toleranciją ar sveika pozūrių į neįgaluosius, kuris, bent jau man, juosteje retkarčiai prasilenkė su geru skoniui. Suprantu, kad režisieriai siekė dekonstruoti visuomenėje gajų aukos motyvą, atpalaiduoti su tuo susijusias įtampas, išvengti gailesčio ir pateikti sveiko požiūrio galimybę. Tik kodėl visą filmą jaučiaus atsidūrės išvirkščiojoje šio reiškinio pusėje?

GEDIMINAS KUKTA

Parodos	KAUNAS	„7md“ rekomenduoja
VILNIUS		
Nacionalinė dailės galerija <i>Konstitucijos pr. 22</i> XX a. Lietuvos dailės ekspozicija Dainius Liškevičiaus paroda „Muziejus“ iki 20 d. – Elenos Urbaitytės-Urbaitis paroda „Pasirinkimai“	iki 20 d. – Dainius Liškevičiaus „Muziejus: tėsinys“ Akramo Zaatar paroda „Kompozicija dviem erdvėms“	M. Žilinsko dailės galerija <i>Nepriklausomybės a. 12</i> Paroda „Mirabile Visu / Nuostabu matyti“
Vilniaus paveikslų galerija <i>Didžioji g. 4</i> Chodkevičių rūmų klasicistinių interjerų Lietuvos dailė XVI–XIX a. Jurgio Baltrušaičio memorialiniai baldai Paroda „Fecit ad vivum. Dailininkų portretai XVI–XVIII amžių Vakarų Europos graviūrose“ iki 20 d. – tarptautinė paroda „Kryžiai yra dorybės ženklas, o Strelė – pergalės...“ Sapiegos – valstybininkai, meno mecenatai ir kolekcininkai“	iki 19 d. – Klaudijaus Petruolio paroda „Kabėnakai ir kt.“	Kauno paveikslų galerija <i>K. Donelaičio g. 16</i> iki 20 d. – Egidijaus Rudinsko paroda „Grafika 1982–2012“
Radvilų rūmai <i>Vilniaus g. 24</i> Alfonso Motiejūno gimimo šimtmečiui skirta paroda „Spalvų kelionės“		Žmuidzinavičiaus kūrinių ir rinkinių muziejus <i>Putvinskio g. 64</i> Liubov Varšavskojos paroda „Kai rašmenys tyli“
Taikomosios dailės muziejus <i>Arsenalio g. 3 A</i> Paroda „Nuo minii iki maks. Septintojo dešimtmečio mada“ iš Aleksandro Vasiljevo Paržiaus kolekcijos) „Du mados šimtmečiai“ iš Aleksandro Vasiljevo kolekcijos „Valdovų rūmų lobynas: Lietuvos ir Europos paveldo klasai“	iki 26 d. – Jurgos Barilaitės paroda „Parody“ iki 23 d. – Simono Žemaitytės videoinstaliacija „Apie grožį“	Galerija „Meno parkas“ <i>Rotušės a. 27</i> iki 21 d. – projekto „Jaunieji. Žalia sąmonė“ 2 paroda „Pasportas“
Lietuvos nacionalinis muziejus Naujasis arsenolas <i>Arsenalio g. 1</i> Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorija Lietuva carų valdžioje Lietuvos valstiečių buities kultūra Kryždirbystė „Lietuvos diplomatinė tarnyba 1918–1940 m.“ „Algimanto Miškinio dovana“ Paroda „Tautodailininkės Michalinos Stanevičiutės-Počiulpienės molinukai“ Paroda „Istoriniai Vrublevskių bibliotekos rinkiniai“, skirta Lietuvos mokslo akademijos Vrublevskių bibliotekos 100-mečiui	iki 26 d. – Dominelės Tarabildienės (1912–1985) fotografijų paroda „Nosis“ laikui“ Šv. Jono gatvės galerija <i>Šv. Jono g. 11</i> Elvyros Katalinos Kraučiūnaitės jubiliejinė paroda „Nesibaigiantis pasiansas“, „Posidonia oceanica“ ir „Tik – Tiek“	Adelės ir Pauliaus Galaunių namai <i>Vydūno al. 2</i> Tekstilininkės Ramintos Baltrušytės kūrinių paroda „Išbalinti“
Bažnytinio paveldo muziejus <i>Šv. Mykolo g. 9</i> Bažnytinio paveldo muziejaus ekspozicija Paroda „Vilniaus sakralinė aukšakalystė“		Ryšių istorijos muziejus <i>Rotušės a. 19</i> Ismo Olavi Hyvärinen (Suomija) tapybos darbų paroda
Vilniaus dailės akademijos Galerija „Akademija“ <i>Pilies g. 44/2</i> iki 26 d. – Evelinos Paukštėtės ir Vando Padimanskaitės paroda „Jubiliejas“	iki 26 d. – Gedimino pr. 43 iki 21 d. – Domelės Tarabildienės (1912–1985) fotografijų paroda „Nosis“ laikui“ Galerija „Meno niša“ <i>J. Basanavičiaus g. 1/13</i> Marius Jonučio paroda „ir gėlės“	Galerija „Aukso pjūvis“ <i>K. Donelaičio g. 62 / V. Putvinskio g. 53</i> Vitaudo Povilaiciio (1927–2009) tapybos paroda iš ciklo „Duetai“ Tarptautinė dailės disciplinių dėstytojų kūrinių paroda „Kvadratas 5“
Kazio Varnelio namai-muziejus <i>Didžioji g. 26</i> K. Varnelio kūrinių ir kolekcijos ekspozicija <i>Lankymas antradienį–šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 16 44</i>	iki 20 d. – Gintaro Znamierovskio ir Donato Srogio akcija-paroda „Žmogus, kultūra, poreikiai. 1988–2012“	VDU menų galerija „101“ <i>Laivės al. 53</i> Paroda „Nebilių komuna: Kauno pantomima 1966–1972“
Šiuolaikinio meno centras <i>Vokiečių g. 2</i> iki 20 d. – paroda „Galimas modernizmas“		KLAIPĖDA Lietuvos dailės muziejaus Prano Domšaičio galerija <i>Liepų g. 33</i> Prano Domšaičio tapybos ekspozicija Česlovo Janušo (1907–1993) paroda „Prie Baltijos ir prie Atlanto“
VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS GALERIJOS Galerija „Akademija“ <i>Pilies g. 44/2</i> iki 26 d. – Evelinos Paukštėtės ir Vando Padimanskaitės paroda „Jubiliejas“	iki 20 d. – Gintaro Znamierovskio ir Donato Srogio akcija-paroda „Žmogus, kultūra, poreikiai. 1988–2012“ Teatro, muzikos ir kino muziejus <i>Vilniaus g. 41</i> Paroda „Spalvos ir šokio pilavita“ dailininkės Olgos Dubeneckierės-Kalpokienės 120-ojių mokslo metinėms iki 21 d. – Danielos Caciagli (Italija) tapyba	KKKC parodų rūmai <i>Aukštajų g. 1 / Didžioji Vandens g. 2</i> Kristinos Inčiūrėtės projektas „Sekimas“ nuo 18 d. – Rodiono Petrovo tapybos paroda „Rebranding / Peržymėjimas“
Parodų salės „Titanikas“ <i>Maironio g. 3</i> iki 19 d. – Vladimiro Tarasovo videodarbų paroda „Just games“		Baroti galerija <i>Aukštajų g. 3/3a</i> Vilmanto Marcinkevičiaus tapybos darbų paroda „Neliesk daugiau mano širdies“
Tekstilės galerija „Artifex“ <i>Gaono g. 1</i> iki 19 d. – Paulinos Eglės Pukytės paroda „Dialogas“ (I, II) ir „Metamorfozė“ Lino Jablonskio piešinių paroda „Išsirišč meilės siūlai“	iki 22 d. – Jonės Grigaliūnaitės tapybos paroda „Žydiemimas“	Klaipėdos galerija <i>Daržų g. 10 / Bažnyčią g. 4</i> Agnės Matulionytės skaitmeninės grafikos paroda „Sapnai“
A. ir A. Tamošaičių galerija „Židinys“ <i>Dominikonų g. 15</i> Dailininkų Tamošaičių kūryba XIX–XX a. pirmos pusės liaudies meno rinkiniai	nuo 18 d. – paroda „PRO-“ Vilniaus vaikų ir jaunimo meno galerija <i>Vilniaus g. 39/6</i> Loretos Zdanavičiūnaitės ir jos mokinų darbų paroda „Objektas“	„Herkaus galerija“ <i>Herkaus Manto g. 22</i> iki 22 d. – Lionės Grigaliūnaitės tapybos paroda „Žydiemimas“
		ŠIAULIAI Dailės galerija <i>Vilniaus g. 245</i> Sigito Prancūcio tapybos, asamblių ir objekto paroda „Prezumpcijos“ iki 19 d. – tarptautinė paroda „Visualized Truth“
		Šiaulių universiteto dailės galerija <i>Vilniaus g. 141</i> Ingos Dargužytės ir Vaidoto Janulio grafikos paroda „Invazija“
		PALANGA Palangos gintaro muziejus <i>Vytauto g. 17</i> Gintaro ekspozicija
		Istorinių rūmų interjerų ekspozicija Paroda „Sankt Peterburgo imperatoriškasis porcelianas“
		Nacionalinis operos ir baletto teatras 18, 19, 20 d. 18.30 – PREMJERA! P. Čaijkovskio „EUGENIJUS ONEGINAS“. Muzikos vad. ir dir. – R. Šervenikas, rež. – V. Barchatovas (Maskva), scenogr. – Z. Margolinas (Maskva)
		22 d. 18.30 – P. Čaijkovskio „GULBIŲ ŽERAS“. Dir. – R. Šervenikas 23 d. 18.30 – G. Verdi „OTELAS“. Dir. – G. Rinkevičius 24 d. 18.30 – „BARBORA RADVLAITĖ“ (pagal S. Vainiūno, A. Malcio, H.M. Góreckio ir kt. muziką). Dir. – A. Šulčys
		Nacionalinis dramos teatras Didžioji salė 20 d. 18.30 – H. Ibseno „VISUOMENĖS PRIEŠAS“. Rež. – J. Vaitkus 23 d. 18 val. – M. Ivaškevičiaus „IŠVARYMAS“. Rež. – O. Koršunovas Mažoji salė 18 d. 16 val. – J. Pommerat „ŠITAS VAIKAS“. Rež. – A. Ščiuckis
		Rusų dramos teatras 19 d. 11, 13 val. – Z. Hopp „STEBUKLINGOJI KREIDELĖ“. Rež. – O. Lapina 19, 20 d. 18 val. – PREMJERA! G. Sibleyras „VĖJAS TUOPŪ VIRŠŪNĖSE“. Rež. – A. Ščiuckis

22 d. 19 val. – Molière'o „SKAPENO KLASTOS“ („Užupio teatras“)	20 d. 18 val. – D. Čepauskaitės „KAVINĖ „PAS BLEZA“ Rež. – S. Rubinovas	21 d. 18 val. – koncertuoja jaunieji vilniečiai – Lietuvos muzikos ir teatro akademijos profesorės V. Vitaitės fortepijono klasės studentė R. Mikučionytė. Programoje G.F. Händelio, F. Liszto, S. Rachmaninovo, J. Cage'o kūriniai
23 d. 19 val. – „HIROSIMA, MANO MEILE“ (pagal M. Duras) („Užupio teatras“)	22 d. 10 val., 23 d. 10, 12 val. – D. Čepauskaitės-Ch. Perrault „NEPAPRASTI BATUOTO KATINO NUOTYKIAI“. Rež. – S. Rubinovas	22 d. 18 val. – koncertuoja jaunieji vilniečiai – Lietuvos muzikos ir teatro akademijos profesorės V. Vitaitės fortepijono klasės studentė R. Mikučionytė. Programoje G.F. Händelio, F. Liszto, S. Rachmaninovo, J. Cage'o kūriniai
Teatras „Lélė“	KLAIPÉDA	VILNIUS
Didžioji salė	Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras	Kongresų rūmai
20 d. 12 val. – Just. Marcinkevičiaus „GRYBŲ KARAS“ Rež. – A. Mikutis	19 d. 18.30 – G. Verdi „TRAVIATA“	24 d. 19 val. – sezono pabaigos koncertas.
24 d. 18.30 – PREMJERA! G. Apollinaire'o „TEIRESIJO KRŪTYS“. Rež. – G. Varnas, dail. – J. Skuratova, komp. – V. Bartulis	20 d. 12 val. – teatralizuotas koncertas „Metų laikai“ (šokių mokykla „Coda“)	A. Grigorian (sopranas), A. Janutas (tenoras), L. Mikalauskas (bosas), Lietuvos valstybinis simfoninių orkestras, Kauno valstybinis choras (vad. – P. Bingelis), chorinio dainavimo mokyklos „Liepaitės“ jaunių choras (vad. – A. Steponavičiūtė-Zubkauskienė). Dir. – G. Rinkevičius. Programoje B. Britteno „Karo requiem“
Mažoji salė	21 d. 18 val. – J. Karoso muzikos mokyklos moksleivių koncertas	24 d. 19 val. – Vilnius : [tekstilinkė] / Lijana Šatavičiūtė-Natalevičienė. – Vilnius : Lietuvos nacionalinis muziejus, [2011] (Vilnius : Petro ofsetas). – 247, [1] p. : iliustr., faks., portr. – Virš. antr. ir aut. nenurodyti. – Santr. angl. – Tiražas 500 egz. – ISBN 978-609-8039-16-0 (jr.)
19 d. 12, 14 val. – „NAŠLAITĖ ELENYTĖ IR JONIUKAS AVINIUKAS“ Rež. – R. Driežis	22 d. 18 val. – „SPEKTAKLIS PO SPEKTAKLIU“ (pagal W. Shakespary'ą). Rež. – S. Rubinovas	GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS
20 d. 14 val. – R. Mikučio „LIUNĖS NUOTYKIAI“ Rež. – A. Grybauskaitė	24 d. 18 val. – PREMJERA! E. Ionesco „PLIKAGALVĖ DAINININKĖ“ Rež. – S. Rubinovas	<i>Atsivérimai</i> : ciléraščiai / Audrius Šikšnias ; [dailininkas Aurimas Liekis]. – Vilnius : Baltijos vaizdinė reklama, 2012 (Vilnius : Varosa). – 118, [1] p. : iliustr., faks. – Tiražas [500] egz. – ISBN 978-9955-693-05-5
26 d. 12, 14 val. – „KIŠKIŲ SUKILIMAS“ (pagal K. Binkio poemą „Kiškių sukilimas“). Scenarius aut., rež. ir dail. – R. Driežis	25 d. 18 val. – D. Čepauskaitės „DIENA IR NAKTIS“ Rež. – S. Rubinovas	<i>Degančios dienos</i> : [ciléraščiai] / Jonas Brazdžionis ; [nuotraukos J. Brazdžionio]. – Vilnius : [Petro ofsetas], 2012 (Vilnius : Petro ofsetas). – 183, [1] p. : iliustr., portr. – Tiražas [300] egz. – ISBN 978-609-420-211-7 (jr.)
27 d. 12, 14 val. – „RAUDONKEPURĖ“ (pasakų apie Raudonkepuraitė motyvais). Rež. ir dail. – V. Mazūras	27 d. 18 val. – D. Čepauskaitės „BE GALO ŠVELNI ŽMOGŽUDYSTĖ“ Rež. – S. Rubinovas	<i>Geltonas radījas</i> : [romanas] / Aidas Kelionis. – Vilnius : Vaga, 2012 (Vilnius : BALTO print). – 171, [2] p. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-5-415-02237-3
„Menų spaustuvė“	KLAIPÉDA	<i>Goro karalių žyniai</i> : fantastikos romanas / John Norman ; iš anglų kalbos vertė Vlada Baubonienė. – Kaunas : Naujasis Eridanas, 2011 (Vilnius : BALTO print/Logotipas). – 303, [1] p. – (Pasaulinės fantastikos aukso fondas, ISSN 1822-6302 ; t. 488). – Tiražas [1500] egz. – ISBN 978-9955-10-158-1
<i>Tarptautinis šiuolaikinio šoko festivalis vaikams ir jaunimui „Dansema“</i>	Klaipėdos lėlių teatras	<i>Laimingojo kurtinanė</i> : romanis / Daniel Defoe ; iš anglų kalbos vertė Irena Aleksaitė. – Kaunas : Obuolys [i.e. MEDIA INCOGNITO, 2011] (Kaunas : Spindulio sp.). – 428, [4] p. – (Geriausia iš geriausių literatūros klasikai). – Tiražas [2000] egz. – ISBN 978-609-403-270-7 (jr.)
18 d. 13 val. <i>Juodojoje salėje</i> – „XTRA DİDELİS“ („Company Irene K.“, Belgija)	19 d. 12, 14 val. – koncertas-koliažas „LÉLIU TEATRO ŽVAIGŽDÉS“ Rež. – G. Radvilavičiūtė	<i>Mano sielai néra kranty</i> : [ciléraščiai] / Vilma Tamulionytė-Budénienė. – Vilnius : [Petro ofsetas], 2012 (Vilnius : Petro ofsetas). – 87, [1] p. – Tiražas 200 egz. – ISBN 978-609-420-220-9
19 d. 12 val. <i>Juodojoje salėje</i> – „NEBYLUSIS KINAS“ („De Stilte“, Nyderlandai)	20 d. 12 val. – „APAPA“ Rež. – G. Radvilavičiūtė	<i>Meilės budelis ir kitos psichoterapinės istorijos</i> / Irvin D. Yalom ; iš anglų kalbos vertė Viktorija Labukienė. – Vilnius : Vaga, 2012 (Vilnius : BALTO print). – 309, [3] p. – Tiražas 1500 egz. – ISBN 978-5-415-02238-0
19 d. 15 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „KAMPAVORIS“ („Dansema“)	24 d. 18 val. – susitikimų-pokalbių ciklas „Reveransas: Klaipėdos lėlių teatro žmonės“ (III). Vakaras su Klaipėdos lėlių teatro aktoriais, kompozitoriais, dramaturgais, dailininkais	<i>Nuo Kikonijų iki Detroit</i> : [agronomo, lietuvių išeivijos veikėjų trumpos gyvenimo apybraižos] / Alfonsas Gilvydis. – Vilnius : [Petro ofsetas], 2012 (Vilnius : Petro ofsetas). – 199, [1] p. : iliustr., faks., geneal. schem., portr. – Tiražas [1000] egz. – ISBN 978-609-420-210-0 (jr.)
20 d. 15 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „VVV+V“ („Žuvies akis“)	26 d. 12 val. – „SURASKIM PASAKĄ“ Rež. – L. Beržinienė	<i>Orbitsvilis</i> : mokslinės fantastikos romanai / Bob Shaw ; iš anglų kalbos vertė Vlada Baubonienė. – Kaunas : Naujasis Eridanas, 2012 (Vilnius : BALTO print). – 318, [1] p. – (Pasaulinės fantastikos aukso fondas, ISSN 1822-6302 ; t. 489). – Tiražas [1500] egz. – ISBN 978-9955-10-159-8
22 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – PREMJERA! „BRANGIOJI MOKYTOJA“ Rež. – I. Stundžytė (teatro laboratorija „Atviras ratas“)	27 d. 12 val. – „OŽKELĖ MELAGĖLĖ“ Rež. – G. Radvilavičiūtė	<i>Pavasaris</i> : romanis / Gintaras Katinas ; [Dalias Karpavičiūtės iliustracijos]. – Panevėžys : Magilié, 2012 (Vilnius : Spauda). – 206, [2] p. : iliustr. – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-9986-956-81-5
23 d. 19 val. <i>Studijoje II</i> – J. Paškevičiaus „RIBOS“ Rež. – T. Montrimas (jaunujų scenos menininkų programa „Atviras erdvė“)	24 d. 18 val. – pianistas A. Mikalkėnas	<i>Gabrielės Petkevičaitės-Bitės memorialinis palikimas Panevėžio kraštotoyros muziejuje</i> : katalogas / [sudarytoja Sandra Libikienė]. – Panevėžys : Panevėžio kraštotoyros muziejus, 2012 (Vilnius : Standartų sp.). – 103, [1] p. : iliustr., faks., portr. – Tiražas [300] egz. – ISBN 978-609-407-003-7
24 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – PREMJERA! „DIDIEJI ARKANAI“ Rež. – G. Kazlauskaitė (Klaipėdos universiteto Menų fakulteto diplominių darbų)	ŠIAULIAI	<i>Sarmatių gyvastis</i> : [istorinis] romanis / Irka Bagda. – Vilnius : Petro ofsetas, 2012 (Vilnius : Petro ofsetas). – 231, [1] p. : iliustr. – Tiražas 300 egz. – ISBN 978-609-420-217-9 (jr.)
25 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – F. Garcia Lorcos „PUBLIKA“ Rež. – G. Varnas (teatras „Utopia“)	Šiaulių dramos teatras	<i>Sraigės nežino, kad jos sraigės</i> : romanis / Nuria Roca ; iš ispanų kalbos vertė Ona Žemaitienė. – Vilnius : Tyto alba, 2012 (Vilnius : BALTO print). – 255, [1] p. – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-9986-16-886-7
25 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – PREMJERA! „JKALINTI“ Rež. – E. Kazickaitė (Klaipėdos universiteto Menų fakulteto diplominių darbų)	18 d. 18 val. – I. Vyrypajevio „VALENTINŲ DIENA“ Rež. – L. Vaskova	<i>Tamsa užslenka</i> : fantastikos romanai / Glen Cook ; iš anglų kalbos vertė Justina Laurinavičienė. – Kaunas : Naujasis Eridanas, 2012 (Vilnius : BALTO print). – 381, [1] p. – (Pasaulinės fantastikos aukso fondas, ISSN 1822-6302 ; t. 490). – Tiražas [1500] egz. – ISBN 978-9955-10-160-4
26 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – V. Bareikio „Rékiantis“ koncertas	19 d. 18 val. – M. Lado „LABAI PAPRSTA ISTORIJA“ Rež. – G. Padegimas	<i>Ūkanas atnašavimas</i> : [dviejų dalij romanai] / Algimantas Kaminskas. – Kaunas : Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras : Vytauto Didžiojo universiteto leidykla, 2011-2012. – 2 kn. – ISBN 978-9986-418-74-0 (jr.)
KAUNAS	VILNIUS	<i>Kn. 2: Pamesti klauptai</i> . – 2012 (Kaunas : Morkūnas ir Ko). – 579, [4] p. – Tiražas 500 egz. – ISBN 978-9986-418-74-0
Kauno dramos teatras	Vilniaus mokytojų namai	<i>Kn. 2: Pamesti klauptai</i> . – 2012 (Kaunas : Morkūnas ir Ko). – 579, [4] p. – Tiražas 500 egz. – ISBN 978-9986-418-74-0
18 d. 18 val. <i>Penktojoje salėje</i> – PREMJERA! Y. Reza „TRYS GYVENIMO VERSIJOS“ Rež. – A. Jankevičius (VDU teatras, „Mens publica“)	18 d. 17 val. <i>Didžiojoje salėje</i> – choreografijos mokyklos „Nuotaika“ baigiamasis koncertas	<i>Urvinio lokio gentis</i> : romanai / Jean M. Auel ; iš anglų kalbos vertė Rasa Krulikauskiene, Nomeda Berkutienė. – Kaunas : Obuolys [i.e. MEDIA INCOGNITO, 2012] (Kaunas : Spindulio sp.). – 605, [2] p. – (Žemės vaikai ; kn. 1). – Tiražas [2000] egz. – ISBN 978-609-403-339-1 (jr.)
18 d. 19 val. <i>Mažoje scenoje</i> – M. von Mayenburgo „BJAURUSIS. SKALPELI PJŪVI“ Rež. – V. Malinauskas	21 d. 18 val. <i>215 auditorijoje</i> – lektoriaus A. Žarskaus paskaita „Kasos ir nuometas. Anyta ir marčios anavimas“	GROŽINĖ LITERATŪRA VAIKAMS
19 d. 12 val. <i>Mažoje scenoje</i> – A. Sunklodaitės „KIŠKIS PABĖGĖLIS“ (pagal L. Jakimavičiaus knygelę „Lape ir kaliosai“). Rež. – A. Sunklodaitė	22 d. 18 val. <i>Svetainėje</i> – vakarų ciklo „Pasidainavimai su Veronika“ sezono pabaigos koncertas. Dalyvauja Kauno folkloro ansamblis „Gilt“ (vad. – D. Juška)	<i>Dirb ir baiki</i> : [ciléraščiai] / Kazys Binkis ; [dailininkė Sigita Mamaitytė]. – Vilnius : Abeceda, [2012] (Kaunas : Repro). – 16, [1] p. : iliustr. – (Drakoniukas ; 2). – Tiražas [2000] egz. – ISBN 978-609-95353-3-3
19 d. 19 val. <i>Mažoje scenoje</i> – „PAS PULKININKO NAŠLĘ“ Rež. – D. Juronytė	23 d. 18 val. <i>Svetainėje</i> – vokalinės muzikos koncertas. Dalyvauja LTMDA Dainavimo katedros dėstytoja A. Liutkutė ir jos studentės A. Burneckaitė, R. Černiūtė, J. Šiaudvytytė, R. Pumpalavičiūtė	<i>Lietuvos tūkstantmečio balsai</i> : [antrasis] Vilniaus apskrities mokinių publicistinių rašinių pilietine-patriotinė tematika konkursas Lietuvos valstybės vardo pirmojo paminėjimo tūkstantmečio jubiliejaus proga / [sudarytojas Aleksandras Ragauskas]. – Vilnius : [Standartų spaustuvė] : Tytnagis, 2011 (Vilnius : Standartų sp.). – 119, [1] p. : iliustr., portr. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-9955-488-59-0
20 d. 15 val. <i>Ilgiojoje salėje</i> – I. Paliulytė	25 d. 18 val. <i>Svetainėje</i> – „Vienišo vilko“ klubo koncertinio sezono uždarymo koncertas. Dalyvauja V. Juronis, Š. Mačiulis su grupe „Vilkai“, R. Valintas ir grupė „Dinozaurai“, R. Valašinas ir grupė „Trys grantai“, A. Azguridis ir grupė „Bluzoholikai“, aktorių L. Vydužūnas su jaunosiomis aktorėmis iš Vilniaus Naujojo teatro, O. Mozarskis ir kt.	<i>Vilkas ir septyni ožiukai</i> : lietuvių liaudies pasaka / [dailininkė Alfreda Steponavičienė]. – Vilnius : Abeceda, [2012] (Kaunas : Repro). – 16, [1] p. : iliustr. – (Drakoniukas ; 5). – Tiražas [2000] egz. – ISBN 978-609-95353-7-1
20 d. 18 val. <i>Penktojoje salėje</i> – J. Dell ir G. Sibleyras „TEGYVUOJA BUŠONAS“ Rež. – R. V. Vitkaitis	KAUNAS	PARENGĖ ALDONA BARODICAITĖ. REDAGAVO GRAŽINA KUBILIENĖ. LIETUVOS NAC. M. MAŽYVO B-KA. BIBLIOGRAFIJOS IR KNYGOTYROS CENTRAS
27, 30 d. 18 val. <i>Rūtos salėje</i> – PREMJERA! E. Scribe'o „PRIEŽASTYS IR PASEKMĖS“ Rež. – R. Banionis	Maironio lietuvių literatūros muziejus	
Kauno mažasis teatras	19 d. 17 val. – projekto „Muziejuų naktis“ renginys „Tekšamba Poeto ciliës per naktj“! Vakaras skirtas J. Mačiulio 150-mečiui paminėti. Dalyvauja aktorių D. Skelevaitė, gitaristas A. Kelpša	
18 d. 19 val. – PREMJERA! A. Slapovskio „NUO RAUDONOS ŽIURKĖS IKI ŽALIOS ŽVAIGŽDĖS“ Rež. – D. Rabašauskas	Kauno menininkų namai	
19 d. 18 val. – „KATYTĖ „P“ (pagal E. Ensler pjesę „Vaginos monologai“). Rež. – V. Balsys 23 d. 18 val. – M. Fratti „SESUO“ Rež. – A. Žukauskas	22 d. 18 val. – valanda su poetu D. Kajoku	
Kauno kamerinis teatras	Paminklinė Kristaus Prisikėlimo bažnyčia	
18 d. 18 val. – P. Lagerkvisto „NEŪŽAUGA“ Rež. – S. Rubinovas	20 d. 12 val. – projekto „Dialogas – žodis ir spalva“ renginys, skirtas R. Varnaičės jubiliejui. Dalyvauja aktorė R. Varnaitė, tekstilės grupės „Esame“ kūrybos paroda	

Bibliografinės žinios

MENAS. FOTOGRAFIJA. ŽAIDIMAI. SPORTAS

Ramutė Aleksandra Jasudytė : [tekstilinkė] / Lijana Šatavičiūtė-Natalevičienė. – Vilnius : Lietuvos nacionalinis muziejus, [2011] (Vilnius : Petro ofsetas). – 247, [1] p. : iliustr., faks., portr. – Virš. antr. ir aut. nenurodyti. – Santr. angl. – Tiražas 500 egz. – ISBN 978-609-8039-16-0 (jr.)

GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS

Atsivérimai : ciléraščiai / Audrius Šikšnias ; [dailininkas Aurimas

„Nakties šešeliai“

Savaitės filmai

Dar vieneri metai ****

Psychologė Džerė pasikviečia į namus vieną, juokingą, nelaimingą bendradarbę Merę. Pas Džerę ir Tomą – porą, kuri kartu jau keliausdešimt metų, Merė pasijunta kaip savo namuose. Ji pradeda intriguoti, nors akivaizdu, kokia ji beižgė. Vis dėlto Džerė nusprendžia, kad Merė ima kelti pavojų... Mike'o Leigh filmų tema – gyvenimas. Kaip reikia gyventi, kad būtum laimingas? Ar laimė priklauso nuo mūsų, ar nuo likimo? Keturi metų laikai, praleisti kartu su Džere ir Tomu, prabėga greit, bet filmas nepaliks dar ilgai. Pagrindinius vaidmenis sukūrė Lesley Manville, Jimas Broadbentas, Ruth Sheen (D. Britanija, 2010). (Vilnius)

Geriausias egzotiškas „Marigold“ viešbutis ***

Johno Madden („Įsimylėjės Šekspyras“) herojas tapo pagyvenę anglai, išsirengę pakelauti po Indiją. Jie buvo pažadėtos atostogos prabangiamie viešbutyje. Kai paaikiėja, kad svajoniu viešbutis labiau primeina griuvėsius, britai nusprendžia patys savimi pasirūpinti. Tarp anksčiau nepažistamų ir labai skirtingų žmonių ima megztis draugystės, o kai kurie filmo personažai net pagaliau atranda, kas jie yra iš tikruju. Tačiau akivaizdu, kad filmas nusipelno dėmesio pirmiausia ypatingu aktorių dėka. Pagrindinius vaidmenis sukūrė „Oskaru“ laureatai Judi Dench, Tomas Wilkinsonas, Maggie Smith ir „Lūšynų miljonieriuje“ išgarsėjęs Devas Patelis (D. Britanija, 2012). (Vilnius, Klaipėda, Šiauliai)

Nakties šešeliai ***

1752-aisiais Džošua ir Naomi Kolinzai kartu su jaunuoju Barnabu paliko Liverpulį, kad pradėtų naują gyvenimą Amerikoje. Po dvidešimties metų Baranabas Kolinzas – Kolinvudo dvaro savininkas, turtinges, galintas ir dar moterų numylėtinis. Bet ir tokie kartais daro klaidą. Baranabas padarė kladą sužiđes gražiosios Anželikos širdži. Ji – ragana, todėl parverčia širdžių édiką vampyru ir palaidoja gyvą. Po dviejų simtų metų jis atsitiktinai išlaisvinamas iš kapo ir atsiduria labai pasikeitusiame 1972-ųjų pasaulyje. Barnabas gržta į Kolinvudo griuvėsius, o apgailėtinį jo šeimos palikuonai turi daugybę paslapčių. Naujo Timo Burtono filmo pagrindas – kultinis JAV serialas, rodytas 1966–1971 metais. Barnabą suvaidinės Deppas nuo mažens didelis serialo gerbėjas. Jis buvo ir vienas naujojo filmo sumanytojų. Burtonas siekė, kad filmas maksimaliai atspindėtų 8-ąjį dešimtmetį. Filme vaidina kita serialo gerbėja Michelle Pfeiffer, taip pat Helena Bonham Carter, Eva Green (JAV, 2012). (Vilnius, Kaunas)

Profas **

Boazo Yakino filmas pirmiausia skirtas Jasono Stathamo gerbėjams. Jis vaidina buvusį slaptąjį agentą, gelbstintį mažą mergaitę ir sukeliantį nusikaltelių karą. Rusų mafijozai ir korumpuoti Niujorko politikai nori turėti vaiką savo rankose. Pabaiga numanoma, bet juk ne ji filme svarbiausia (JAV, 2012). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Velnijų salos karalius ***

Tikrais faktais pagrįsta istorija perkels į XX a. pradžią, į Bastijo saloje įkurta nepilnamečių nusikaltelių koloniją, kurią Norvegijos vyriausybė uždarė tik 1953 metais. I koloniją patekdavo smulkūs nusikaltėliai, našlaičiai, berniukai iš patologiskų šeimų. Dauguma – be nuosprendžio ir galimybės greitai grįžti į normalų gyvenimą. Jie turėjo paklusti žauriai disciplinai, badauti, nuo aušros iki tamso kirsti medžius, buvo seksualiai išnaudojami. Režisierius Mariusas Holstas koncentruojasi į dvieju draugų psychologines ir moralines problemas. Vienas – nesenai į salą atvežtas jaunas maištininkas, sutienijantis nepaklusniuosius, kitas – koloniją ne-trukus palikstantis grupės globėjas. Jie abu turės pasirinkti: lojalumą sargams ar solidarumą su bendraamžiais. Panašios temos filmų sukurta ne tiek jau mažai, bet Holsto darbas išskiria puikiai įvaldytu kino amatu (Norvegija, 2011). (Vilnius)

***** – ševedras, **** – pasižiūrėti būtina, *** – geras filmas, ** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Redaktorė – Monika Krikštopytė

Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė

Kinas – Živilė Pipinytė | Teatras – Milda Brukštutė

Publicistikā – Laima Kreivytė | Stilius – Rita Markulienė

Dizainas – Jokūbas Jacovskis | Maketas – Vanda Čemerkaite

www.7md.lt – Julijus Lozoraitis

Kino repertuaras

VILNIUS

Forum Cinemas Vingis

18–24 d. – Diktatorius (JAV) – 11, 12, 13, 14.15, 15.10, 16.30, 17.30, 18.40, 19.45, 20.50, 22 val.
Ko laukti, kai laukies (JAV) – 11.30, 14, 16.30, 19, 21.30
18–23d. – Legendinis vikingas Toras (3D, Airija, Islandija, Vokietija) – 11.15, 13.30, 15.50, 18.20, 20; 24 d. – 11.15, 13.30, 15.50
24 d. – Vyrai juodais drabužiais 3 (3D, JAV) – 19 val.
18–24 d. – Nakties šešeliai (JAV) – 11.45, 14.15, 16.45, 19.15, 21.45
18, 21–24 d. – Profas (JAV) – 13.30, 16, 19, 21.30; 19, 20 d. – 11.20, 13.30, 16, 19, 21.30
18, 21–24 d. – Geriausias egzotiškas „Marigold“ viešbutis (D. Britanija) – 15.20, 18.20, 21.10; 19, 20 d. – 12.20, 15.20, 18.20, 21.10
18–24 d. – Gatvės šokiai (JAV) – 13.50, 18, 20.20
Keršytojai (3D, JAV) – 12.30, 18 val.
Neliečiamieji (Prancūzija) – 15.30, 21 val.
18, 21–24 d. – Piratai! Nevykėlių kompanija (JAV) – 15.45; 19, 20 d. – 11.40, 15.45
18–23 d. – Titanikas (3D, JAV) – 20.40
18, 21–24 d. – Veidrodėli, veidrodėli...
Snieguolės istorija (JAV) – 14, 16.15; 19, 20 d. – 11.30, 14, 16.15
18–24 d. – Bado žaidynės (JAV) – 18.30
Amerikietiškas pyragas: klasės susitikimas (JAV) – 21.30
19, 20 d. – Alvinas ir burundukai 3 (JAV) – 11.45
18–24 d. – Lorakas (JAV) – 13.45
Laivų mūšis (JAV) – 16 val.
Amžinai tavo (JAV) – 18.45
Varnas (Ispanija, JAV, Vengrija) – 21.15

Lenkija, Ispanija) – 21.10; 23 d. – 19 val.

19 d. – Kukis (Čekija) – 15 val.; 20 d. – 15 val.
Afrikos kino dienos
18 d. – Tiesos naktis (Burkina Fasas, Prancūzija) – 19 val.
19 d. – Viva Riva! (Kongo Demokratinė Respublika, Prancūzija, Belgija, PAR) – 17 val.
20 d. – Nieko išskyrus tiesą (PAR, Prancūzija, Italija) – 17 val.

Pasaka

18 d. – Meilė trunka trejus metus (Prancūzija) – 17.15; 19 d. – 17 val.; 20 d. – 16.30; 21 d. – 21 val.; 24 d. – 18.30
18, 19 d. – Dar vieneri metai (D. Britanija) – 19 val.; 20, 22 d. – 20.30; 22 d. – 15 val.; 23 d. – 20.45; 24 d. – 20 val.
18 d. – Bado žaidynės (JAV) – 21.15; 19 d. – 18.30; 20 d. – 16 val.; 21 d. – 20.30; 22 d. – 17.30; 23 d. – 18 val.
18, 21 d. – Pavojingas metodas (Prancūzija, D. Britanija, Vokietija, Airija, Kanada) – 17.30; 22 d. – 21 val.; 23 d. – 19 val.; 24 d. – 18 val.
18 d. – Šefas (Prancūzija) – 19.30; 19 d. – 21.30; 20, 21 d. – 18.30; 22 d. – 20 val.; 23 d. – 20.30; 24 d. – 18.15
18 d. – Yves Saint Laurent. Beprotiška meilė (Prancūzija) – 21.30; 19 d. – 16.30; 20, 23 d. – 21 val.; 21 d. – 19.15; 24 d. – 21 val.
18 d. – Piktibys gėlės (Prancūzija) – 18 val.; 19 d. – 17.30; 20, 21 d. – 20.15; 22 d. – 16, 20 d. – 11 val.; 18–23 d. – Keršytojai (3D, JAV) – 13.15, 21, 21.35; 24 d. – 13.15, 21.35
19, 20 d. – Alvinas ir burundukai 3 (JAV) – 11.45; 11.15; 18–24 d. – Piratai! Nevykėlių kompanija (JAV) – 10.45; Lorakas (JAV) – 13 val.; Laivų mūšis (JAV) – 15.30; Geriausias egzotiškas „Marigold“ viešbutis (D. Britanija) – 18.15; Amžinai tavo (JAV) – 20.45

18, 20, 22, 24 d. – Profas (JAV) – 19.45

18–24 d. – Keršytojai (JAV) – 21.45
19, 21, 23 d. – Kung fu triušis (JAV) – 10.50
18, 20, 22, 24 d. – Gatvės šokiai 2 (3D, JAV) – 17.45; 19, 21, 23 d. – 17.45, 19.45; Prarasta kontrolė (JAV) – 12.45

18–21, 23, 24 d. – Amžinai tavo (JAV) – 19.35
18–24 d. – Veidrodėli, veidrodėli... (JAV) – 14.25; Amerikietiškas pyragas: klasės susitikimas (JAV) – 21.50; Bado žaidynės (JAV) – 16.40; Piratai! Nevykėlių kompanija (JAV) – 12.30

18, 20, 22, 24 d. – Lorakas (JAV) – 10.50
22 d. – Du parada, du pasauliai... viena Europa? (dok. f.) – 20 val.

KLAIPĖDA

Forum Cinemas

18–24 d. – Diktatorius (JAV) – 11.30, 13.30, 15.45, 17, 18, 19.15, 20.15, 21.15; Ko laukti, kai laukies (JAV) – 13.45, 16.15, 19.15, 21.30; Legendinis vikingas Toras (3D, Airija, Islandija, Vokietija) – 10.15, 12.30, 14.45, 16.30
24 d. – Vyrai juodais drabužiais 3 (3D, JAV) – 19 val.
18–24 d. – Profas (JAV) – 15, 17.15, 19.30, 21.45; 18–24 d. – Veidrodėli, veidrodėli... Snieguolės istorija (JAV) – 12.45; 19, 20 d. – 10.30, 12.45
18–23 d. – Gatvės šokiai (3D, JAV) – 11, 18.45; 24 d. – 11 val.; 18–23 d. – Keršytojai (3D, JAV) – 13.15, 21, 21.35; 24 d. – 13.15, 21.35
19, 20 d. – Alvinas ir burundukai 3 (JAV) – 11.15; 18–24 d. – Piratai! Nevykėlių kompanija (JAV) – 10.45; Lorakas (JAV) – 13 val.; Varnas (Ispanija, JAV, Vengrija) – 21.15; 18–24 d. – Piratai! Nevykėlių kompanija (JAV) – 10.45; Lorakas (JAV) – 13 val.; Snieguolės istorija (JAV) – 10.30, 12.45; 18–24 d. – Vyrai juodais drabužiais 3 (3D, JAV) – 19 val.

ŠIAULIAI

Forum Cinemas

18–24 d. – Diktatorius (JAV) – 10.20, 12.45, 15, 17.15, 19.30, 21.45
18, 21–24 d. – Ko laukti, kai laukies (JAV) – 13.45, 16.15, 18.45, 21.15; 19, 20 d. – 11.15, 13.45, 16.15, 18.45, 21.15
18–24 d. – Legendinis vikingas Toras (3D, Airija, Islandija, Vokietija) – 10.40, 13, 15.30
Geriausias egzotiškas „Marigold“ viešbutis (D. Britanija) – 18.15, 21 val.
24 d. – Vyrai juodais drabužiais 3 (3D, JAV) – 19 val.
18–24 d. – Profas (JAV) – 16, 18.30, 20.45
18, 21–24 d. – Veidrodėli, veidrodėli... Snieguolės istorija (JAV) – 13.30, 15.45; 19, 20 d. – 11.30, 15.45; 19, 20 d. – 11.15; 18–23 d. – Piratai! Nevykėlių kompanija (JAV) – 11.45; Lorakas (JAV) – 14 val.; 18–23 d. – Gatvės šokiai (3D, JAV) – 17.45; 19, 20 d. – 17.45, 20.45
18–24 d. – Profas (JAV) – 11.45, 14.15, 16.45, 19.15, 21.45; Nakties šešeliai (JAV) – 11.15, 13.45, 16.15, 18.45, 21.15; 18–24 d. – Veidrodėli, veidrodėli... Snieguolės istorija (JAV) – 10.30, 12.45, 15 val.

PANEVĖŽYS

Forum Cinemas Babilonas

18, 21–24 d. – Diktatorius (JAV) – 12.45, 15, 17.15, 19.30, 21.45; 19, 20 d. – 10.45, 12.45, 15, 17.15, 19.30, 21.45; 18, 21–24 d. – Legendinis vikingas Toras (3D, Airija, Islandija, Vokietija) – 13, 15.30; 19, 20 d. – 10.30, 13, 15.30; 18–21, 23, 24 d. – Amžinai tavo (JAV) – 19.15; 22 d. – 19.15; 24 d. – Vyrai juodais drabužiais 3 (3D, JAV) – 19 val.; 18–24 d. – Veidrodėli, veidrodėli... Snieguolės istorija (JAV) – 12.30, 14.45; 18–23 d. – Keršytojai (3D, JAV) – 18 val.; 18–24 d. – Gatvės šokiai (3D, JAV) – 21.15; 19, 20 d. – Piratai! Nevykėlių kompanija (JAV) – 10.15
18–21, 23, 24 d. – Prarasta kontrolė (JAV) – 19.15; 22 d. – 17 val.
18–24 d. – Amerikietiškas pyragas: klasės susitikimas (JAV) – 21.30

Zm

© „7 meno dienos“ Kultūros savaitraštis. Išeina penktadieniais.

Leidžiamas nuo 1992 m. sausio 10 d. Leidėjas VšĮ „Meno dienos“,

Maironio g. 6, 01124 Vilnius. Tel.: 2613039, 2611926.

Eli. paštas 7md@takas.lt. ISSN 1392-6462. 3 sp. I. Tiražas 900 egz.

Spausdino UAB „Ukmergės spaustuvė“, Vasario 16-osios g. 31, Ukmerg